

แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ อำเภอกุฉีชัยบุรี ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

สำนักงานเกษตรอำเภอกุฉีชัยบุรี จังหวัดอุบลราชธานี

หลักฐานประกอบการพิจารณาประกอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการ
ของเกษตรจังหวัด ตัวชี้วัดที่ ๕ ประเด็นที่ ๕
แผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

คำนำ

สำนักงานเกษตรอำเภอกุฉีชัยบุรี ได้จัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ ปี 2566-2570 ขึ้น โดยข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ประกอบด้วยข้อมูลสภาพทั่วไปของอำเภอกุฉีชัยบุรี สถิติข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตร และทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรฉบับนี้ มีองค์กรต่าง ๆ ทั้งส่วนราชการและเอกชน ผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้าน ผู้แทนองค์กรเกษตรกร ปราชญ์ชาวบ้าน เกษตรกรต้นแบบ ร่วมกันรวบรวมข้อมูล อำนวยความสะดวกในการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์และเป็นจริง จึงทำให้แผนพัฒนาการเกษตรในครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี สำนักงานเกษตรอำเภอกุฉีชัยบุรี หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นข้อมูลที่หน่วยงานและผู้สนใจสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการบูรณาการแผนเพื่อพัฒนาการเกษตรในพื้นที่อำเภอกุฉีชัยบุรีต่อไป

สำนักงานเกษตรอำเภอกุฉีชัยบุรี

18 มกราคม 2567

คำนำ

สารบัญ

สารบัญตาราง

สารบัญภาพ

บทที่ 1 ข้อมูลสภาพทั่วไป

1. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	1
1.1 ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	1
1.2 อาณาเขต	1
1.3 การแบ่งเขตการปกครอง	2
2 ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)	
2.1 ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน	3
2.2 ลักษณะทิศทาง ความลาดชัน	3
2.3 ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน	4
3 สภาพภูมิอากาศ	
3.1 ลักษณะภูมิอากาศ	6
3.2 ฤดูกาล	7
3.3 สถิติปริมาณน้ำฝน	7
3.4 อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์	8
4 เส้นทางคมนาคม	
4.1 ถนนสายหลัก/สายรอง	9
4.2 ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัด	9
5 แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	
5.1 แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลองหนองบึง	11
5.2 อ่างเก็บน้ำ เขื่อน ฝายทดน้ำ	11
6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	
6.1 โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ	13
6.2 ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด	14
6.3 รายได้ของประชากรรวม รายได้ต่อหัว	14
6.4 จำนวนครัวเรือน แยกชายหญิง ช่วงอายุในเมือง/ชนบท	15
6.5 การศึกษา	15
6.6 สาธารณสุข	17
6.7 ประเพณีและวัฒนธรรม	17

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

7 การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)	18
8 องค์กร/สถาบันต่างๆ	20
บทที่ 2 การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอหาดขาม	
1. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ	28
1.1 ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่	28
1.2 ประเด็นปัญหา สภาพปัญหาแนวทางการแก้ปัญหา	58
2. การจัดทำ TOWS Matrix	60
บทที่ 3 ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอหาดขาม	62
1. แนวทางการพัฒนา	62
1.1 พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช ปศุสัตว์ ประมง)	62
1.2 พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	62
1.3 พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	62
2. สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตร	63
บรรณานุกรม	71
ภาคผนวก	

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงการแบ่งเขตการปกครอง จำแนกรายหมู่บ้าน จำแนกรายตำบล อำเภอภูซำปวน จังหวัดอุบลราชธานี	1
2 สรุปการแบ่งเขตการปกครอง จำแนกรายตำบล อำเภอภูซำปวน จังหวัดอุบลราชธานี	1
3 คำอธิบายกลุ่มชุดดินและลักษณะทั่วไปของดิน	5
4 ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ของอำเภอภูซำปวน ปี 2566 (หน่วยวัด มม.)	7
5 สถิติอุณหภูมิเฉลี่ยรายเดือน ปี 2561 – 2566 อำเภอภูซำปวน จังหวัดอุบลราชธานี	7
6 แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจรายตำบล อำเภอภูซำปวน	12
7 ตารางแสดงจำนวนประชากรในอำเภอภูซำปวน	14
8 แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอภูซำปวน จังหวัดอุบลราชธานี	17
9 แสดงพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอภูซำปวน	18
10 แสดงข้อมูลการผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอภูซำปวน ปี 2566	18
11 แสดงพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญอื่น ๆ ของอำเภอภูซำปวน	18
12 รายชื่อกลุ่มผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน	19
13 จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์	20
14 ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอภูซำปวน	20
15 ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ	25
16 ข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์อำเภอภูซำปวน จังหวัดอุบลราชธานี	26
17 แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอภูซำปวน จังหวัดอุบลราชธานี	27
18 แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอภูซำปวน จังหวัดอุบลราชธานี	28
19 แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอภูซำปวน จังหวัดอุบลราชธานี	28
20 แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอภูซำปวน จังหวัดอุบลราชธานี	29
21 แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอภูซำปวน จังหวัดอุบลราชธานี	29
22 แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอภูซำปวน จังหวัดอุบลราชธานี	30
23 แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรกรอำเภอภูซำปวน จังหวัดอุบลราชธานี	30
24 แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านอำเภอภูซำปวน จังหวัดอุบลราชธานี	31
25 ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอภูซำปวนจังหวัดอุบลราชธานี	33
26 แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ข้าว หมู่ 1 ตำบลซำปวน และหมู่ 2 ตำบลโนนสว่าง	35
27 แสดงพื้นที่ปลูกข้าวในเขตความเหมาะสมและไม่เหมาะสมปลูกข้าว อำเภอภูซำปวน	40
28 แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอภูซำปวน จังหวัดอุบลราชธานี	41
29 แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี 2566 อำเภอภูซำปวน จังหวัดอุบลราชธานี	42
30 ข้อมูลจตุรัสข้าว/โรงสี ปี 2566/66	43
31 แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว อำเภอภูซำปวน จังหวัดอุบลราชธานี	44
32 แสดงเขตความเหมาะสมสำหรับปลูกมันสำปะหลัง (Zoning)	45
33 แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง (Land Use)	45

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
34 แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ในเขตความเหมาะสมสำหรับมันสำปะหลัง	46
35 แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอหาดขาม จังหวัดอุบลราชธานี	46
36 แสดงต้นทุนการผลิต มันสำปะหลัง อำเภอหาดขาม จังหวัดอุบลราชธานี	47
37 แสดงข้อมูลจตุรัสพื้นที่มันสำปะหลัง/โรงงาน ปี 2566/2567	48
38 แสดง Smart Farmer ต้นแบบ/ Smart Farmer อำเภอหาดขาม จังหวัดอุบลราชธานี	49
39 แสดงพื้นที่ความเหมาะสม (Zoning) สำหรับปลูกยางพารา	50
40 แสดงปริมาณการปลูกยางพารา อำเภอหาดขาม จังหวัดอุบลราชธานี	51
41 แสดงต้นทุนการผลิตยางพาราต่อไร่ ปี 2566 อำเภอหาดขาม จังหวัดอุบลราชธานี	52
42 แสดงข้อมูลจัดรับซื้อยางพารา ปี 2566	53
43 ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาและแนวทางการแก้ไข	54
44 การวิเคราะห์ TOWS Matrix สภาพแวดล้อมอำเภอหาดขาม	56

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 แสดงที่ตั้งและอาณาเขตของอำเภอกุดข้าวปุ้น	2
2 แสดงพื้นที่ป่า อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี	3
3 แสดงทรัพยากรดิน อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี	3
4 แสดงกลุ่มชุดดิน อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี	4
5 แสดงเส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี	9
6 แสดงถนนหลวงสายหลัก/สายรอง อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี	10
7 แสดงแหล่งน้ำธรรมชาติ อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี	10
8 แสดงแหล่งน้ำผิวดิน อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี	11
9 แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี	11
10 แสดงแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี	12
11 แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอกุดข้าวปุ้น	17
12 แผนที่แสดงการทรัพยากรดิน อำเภอกุดข้าวปุ้น	36
13 แผนที่แสดงการทรัพยากรน้ำใต้ดิน อำเภอกุดข้าวปุ้น	36
14 แผนที่แสดงการทรัพยากรน้ำผิวดิน อำเภอกุดข้าวปุ้น	37
15 แผนที่แสดงแหล่งน้ำ อำเภอกุดข้าวปุ้น	37
16 แผนที่แสดงเขตความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว อำเภอกุดข้าวปุ้น	39
17 แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินปลูกข้าว อำเภอกุดข้าวปุ้น	40
18 แผนที่แสดงจุดรับซื้อสินค้าเกษตรที่สำคัญ อำเภอกุดข้าวปุ้น	43
19 แผนที่แสดงเขตความเหมาะสมสำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภอกุดข้าวปุ้น	44
20 แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินสำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภอกุดข้าวปุ้น	45
21 แผนที่แสดงเขตความเหมาะสมสำหรับปลูกยางพารา อำเภอกุดข้าวปุ้น	49
22 แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินสำหรับปลูกยางพารา อำเภอกุดข้าวปุ้น	50

บทที่ 1

ข้อมูลสภาพทั่วไป

1.ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

1.1 ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

อำเภอกุตุขาวปูน เดิมคือ ตำบลขาวปูน ตำบลแก่งเค้ง ตำบลโนนสว่าง ตำบลกาบิน และตำบลหนองทันน้ำ ซึ่งอยู่ในเขตการปกครองของอำเภอดงหลวงเมื่อบ้านเมืองเจริญและมีประชากรเพิ่มมากขึ้น จึงได้ขอแยกออกมาตั้งเป็นกิ่งอำเภอกุตุขาวปูน เมื่อปี พ.ศ.2514 และต่อมาได้ยกฐานะเป็นอำเภอกุตุขาวปูน เมื่อปี พ.ศ. 2522

คำว่า "กุตุขาวปูน" มีความหมายได้สองนัย คือ "ลำน้ำที่คดงอเหมือนเส้นขนมจีน" หรือ "ชาวบ้านได้อาศัยที่ในนี้ในการทำขนมเส้น" (กุตุ = บึง, ลำน้ำปลายด้าม ขาวปูน = ขนมจีน, ขนมเส้น) (ที่มา : นามานุกรมภูมิศาสตร์จังหวัดอุบลราชธานี สำนักศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี)

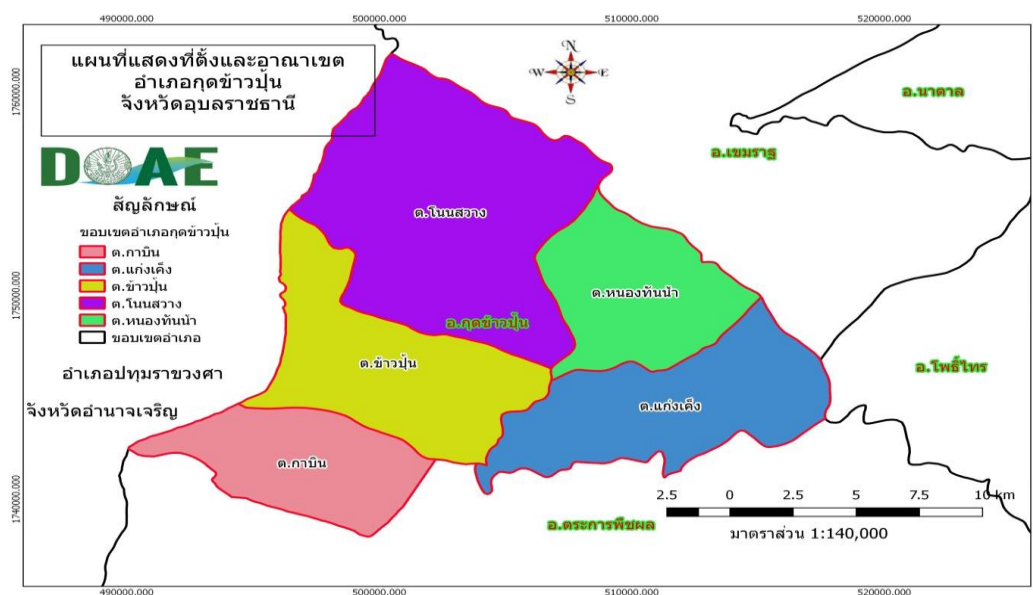
มีขนาดพื้นที่รวมทั้งสิ้น 330 ตารางกิโลเมตร (219,795 ไร่) มีลำห้วยไหลผ่าน ๓ สาย คือ ลำห้วยตาเทียม ลำห้วยเสียว และลำห้วยน้ำคำ

1.2 อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับอำเภอบุณฑลราชวงศา จังหวัดอำนาจเจริญ อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี
ทิศใต้	ติดต่อกับอำเภอดงหลวง จังหวัดอุบลราชธานี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับอำเภอโพธิ์ไทรและอำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับอำเภอพนา จังหวัดอำนาจเจริญ

1.3 การแบ่งเขตการปกครอง

แผนที่อำเภอกุตุขาวปูน อุบลราชธานี

ภาพที่ 1 แสดงที่ตั้งและอาณาเขตของอำเภอกุตุขาวปูน

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอกุตุขาวปูน)

ตารางที่ 1 แสดงการแบ่งเขตการปกครอง จำแนกรายหมู่บ้าน จำแนกรายตำบล อำเภอภูซำปวน จังหวัดอุบลราชธานี

ตำบล หมู่ที่	ตำบลโนนสว่าง	ตำบลข้าวปุ้น	ตำบลกาบิน	ตำบลแก่งเค็ง	ตำบลหนองทันน้ำ
1	โนนสว่าง	ข้าวปุ้น	กาบิน	แก่งเค็ง	หนองทันน้ำ
2	หนองยาง	นาสีดา	คิมสร้างหิน	หนองกุ้ง	บก
3	โนนสังข์	น้ำเกลี้ยง	ป่าช้า	หนองบัว	ชาติ
4	หนองหว้า	โคกเลาะ	นาหว้าน้อย	ฟ้าหวน	โนนหินแร่
5	กุดกลอย	หินโงม	โนนมะเขือ	หนองลุมพุก	สองคอน
6	คำแม่ผู้ย	ตาดแต่	ก่อ	แก่งกกก่อ	แสนอุดม
7	แก้งลิง	โคกก่อง	ดอนม่วง	ตาดโตน	ศรีสมบูรณ์
8	แซ้งขยัน	ข้าวปุ้น	โนนดอกแก้ว	หนองบัว	รวมไทย
9	ไชยชนะ	โนนหอม	ตุ	ชุมคำ	แหลมทอง
10	ดงบัง	วังนอง	นาต่าย	ดอนตาเซ	ศรีเชียงใหม่
11	หนองนกทา	บึงแสง	ตุน้อย	หนองบ่า	แสนอุดมเหนือ
12	ลาดหญ้าคา	โคกกลาง	นาสะแบง	แก่งเค็ง	บก
13	หนองแวง	ดอนอีดอน	นาเจริญ	ตาหวาน	หนองคู
14	โคกสว่าง	ข้าวปุ้น	โคกยาว		
15	โนนสว่างน้อย	โคกเลาะ			
16	กุดกลอย				
17	กุดกลอย				
18	โนนสว่าง				
19	โนนสังข์				
20	กุดกลอย				

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอภูซำปวน, พ.ศ.2566

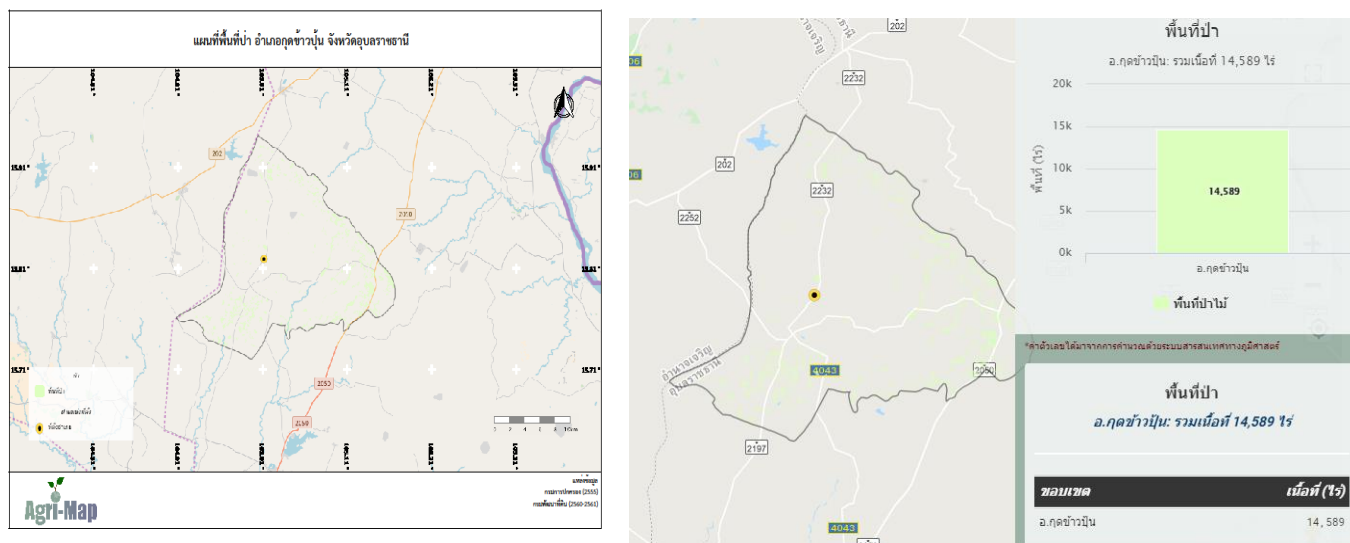
ตารางที่ 2 สรุปการแบ่งเขตการปกครอง รายตำบล อำเภอภูซำปวน จังหวัดอุบลราชธานี

ตำบล	พื้นที่ (ไร่)	อบต.	เทศบาลตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน
ข้าวปุ้น	43,912	1	1	15	2,186
โนนสว่าง	26,780	1	--	20	2,369
แก่งเค็ง	64,751	1	--	13	1,553
กาบิน	40,944	1	---	14	1,077
หนองทันน้ำ	43,408	1	--	13	1,691
รวม	219,795	5	1	75	8,876

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอภูซำปวน, พ.ศ.2566

2.ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

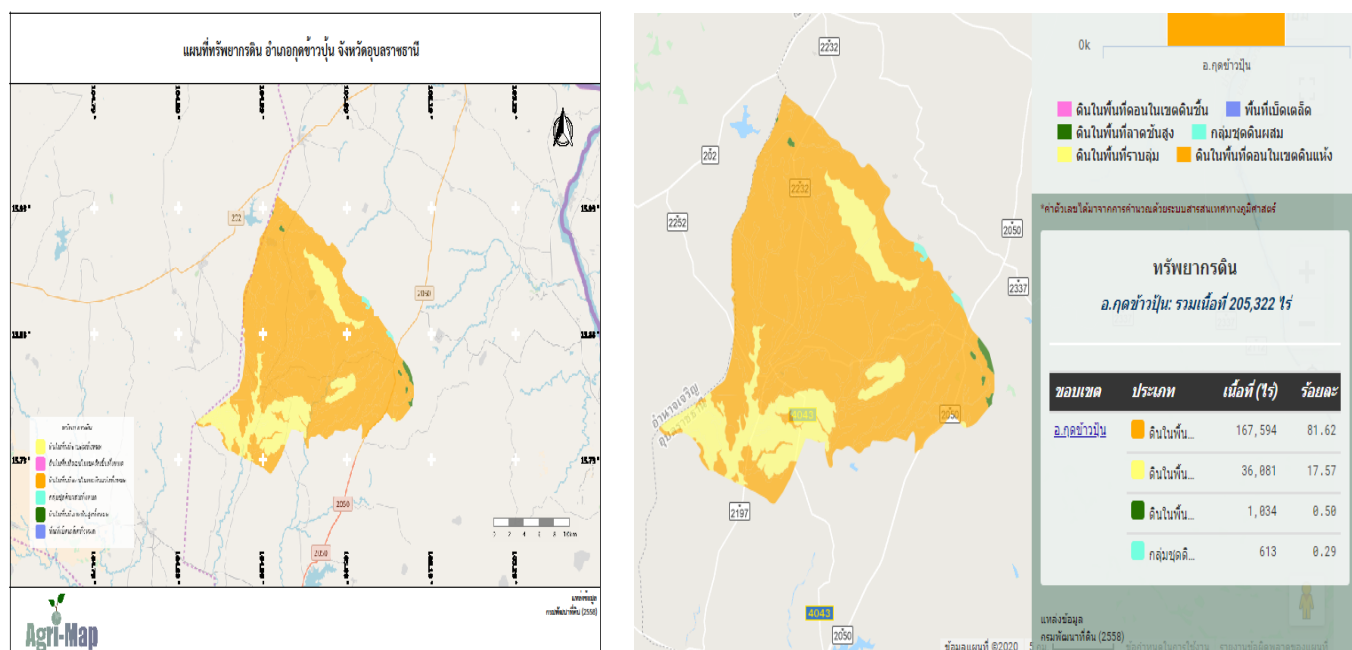
- 2.1 สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี
- สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม (แสดงแผนที่พื้นที่ป่าไม้)

ภาพที่ 2 แสดงพื้นที่ป่า อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี

ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>

2.2 ลักษณะทิศทาง ความลาดชัน (แสดงแผนที่ความลาดชัน)

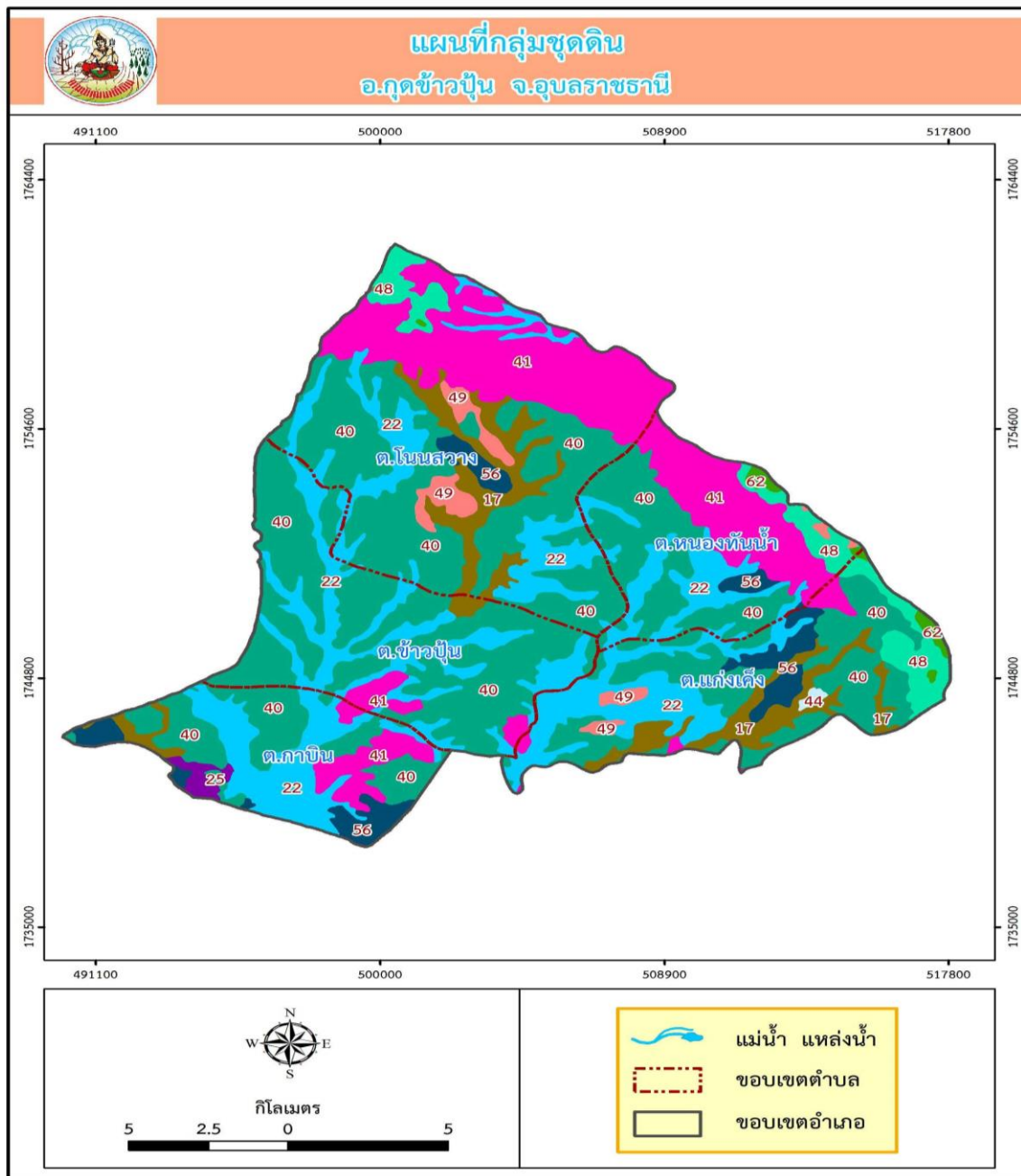

ภาพที่ 3 แสดงทรัพยากรดิน อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี

ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>

2.3 ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน

ดินในอำเภอกุดข้าวปุ้น มีกลุ่มชุดดินเหมาะสมกับการปลูกพืชจำนวน 3 กลุ่มชุดดิน ประกอบด้วยชุดดินที่ 17 22 และ 40

ภาพที่ 4 แสดงกลุ่มชุดดิน อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี

ที่มา: http://gisinfo.ddd.go.th/cd_land_map.html?land_type=LAND_SOIL&province_id=034&hur_id=03412&tambol_id=#

ตารางที่ 3 คำอธิบายกลุ่มชุดดินและลักษณะทั่วไปของดิน

กลุ่มชุดดิน	ลักษณะและคุณสมบัติของดิน
กลุ่มชุดดินที่ 17 (ดินในที่ลุ่ม)	-ลักษณะและสมบัติของดิน เป็นกลุ่มดินร่วนปนทรายสีเทาถึงมาก มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ มีเนื้อที่เป็นดินร่วนปนทราย หรือดินร่วนเหนียวปนทรายบางพื้นที่ มีชั้นลูกรังในดินล่าง ช่วงความลึก 50-100 ซม. หรือมีสภาพค่อนข้างสูง ดินบนมีสีน้ำตาลหรือเทา ดินล่างมีสีเทามีจุดประสีน้ำตาล สีเหลือง หรือสีแดงของศิลาแลงอ่อน การระบายน้ำเลวความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัด และมีน้ำท่วมขังในฤดูฝน - ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน เป็นดินปนทรายทำให้มีความสามารถในการอุ้มน้ำและดูดซับธาตุอาหารค่อนข้างต่ำ ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำบางพื้นที่ขาดแคลนน้ำและมีน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำให้ความเสียหายให้กับพื้นที่ที่ไม่ชอบน้ำ แนวทางการจัดการ - การปลูกข้าว ปล่อยให้มือน้ำขังเพื่อล้างเกลือออกไปจากพื้นที่ เลือกพันธุ์ข้าวที่ทนเค็ม นาปลูก พร้อมปรับปรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ เช่น ไกลบตอซังปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมี - การปลูกพืชไร่พืชผักหรือไม้ผล เตรียมแปลงปลูกโดยการชุดดินให้สั้นร่องกว้าง 6-8 เมตร ร่องคูน้ำ กว้าง 1.0-1.5 เมตร ลึก 0.5-1.0 เมตร และมีคันดินอัดแน่นล้อมรอบเพื่อป้องกันน้ำแช่ขังปรับปรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ ปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมี
กลุ่มชุดดินที่ 22	- ลักษณะโดยทั่วไป เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนทราย ดินทรายปนดินร่วนสีพื้นเป็นสีเทา หรือสีน้ำตาลปนเทา และอาจพบศิลาแลงอ่อนในดินชั้นล่าง มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ เป็นดินลึก มีการระบายน้ำที่ค่อนข้างเลว ดินมีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำ ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงกรดแก่ ค่าความเป็นกรดต่างประมาณ 4.5 - 5.5 - ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย มีความสามารถในการอุ้มน้ำต่ำและมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ - ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช เหมาะที่จะใช้ในการทำนา เนื่องจากสภาพดินค่อนข้างราบเรียบมีน้ำขังในฤดูฝน แต่สามารถปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เช่น ถั่วเหลือง ถั่วลิสง ข้าวโพด ยาสูบ กระเทียม มะเขือเทศ ฯลฯ ก่อนและหลังการปลูกข้าวถ้ามีน้ำชลประทาน หรือมีแหล่งน้ำธรรมชาติ ในเขตฝนตกชุก เช่น ในภาคใต้และภาคตะวันออก ให้ปลูกยางพาราและไม้ผล

กลุ่มชุดดินที่ 40b/56b (พื้นที่ตอนมีคันดินเพื่อกักเก็บน้ำ) กลุ่มชุดดินพบปะปนในขอบเขตดินเดียวกัน	ชุดดินที่ 40 -เป็นกลุ่มดินร่วนหยาบร่วนละเอียดปนทรายลึกลงมากที่เกิดจากการสลายตัวของหินเนื้อหยาบหรือตะกอนลำนํ้า ดินบนมีสีน้ำตาล ดินล่างมีสีน้ำตาล สีเหลือง หรือสีแดงและอาจพบจุดประสีเหลือง สีน้ำตาลหรือสีเทาในดินล่างการระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นด่างเล็กน้อย ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน เป็นดินปนทรายความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำขาดแคลนน้ำและในพื้นที่ที่มีความลาดชันดินง่ายต่อการถูกชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดิน (ต่อ) แนวทางการจัดการ จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนให้มีการการปลูกพืชบำรุงดินปรับปรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ ปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมี เพื่อเพิ่มความสามารถในการอุ้มน้ำของดิน สำหรับการปลูกไม้ผลต้องเตรียมหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. พร้อมปรับปรุงหลุมด้วยอินทรีย์วัตถุ ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมี ชุดดินที่ 56 - เป็นกลุ่มดินปานกลางที่มีชั้นลูกรังหรือก้อนกรวดมากในช่องความลึก 50-100 ซม. มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงเป็นลูกคลื่นลอนลาดมีเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินเหนียวที่บอบยุบดินร่วนหรือดินเหนียวปนกรวดหรือลูกรัง ดินบนมีสีน้ำตาล ดินล่างมีสีน้ำตาล สีเหลือง หรือสีแดง การระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ ปฏิกริยาของดินเป็นกรดจัดถึงเป็นด่างเล็กน้อย ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน เป็นดินที่มีชั้นลูกรังหรือก้อนกรวดมากในช่วงความลึก 50-100 ซม.ความสามารถในการอุ้มน้ำและธาตุอาหารต่ำความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ ขาดแคลนน้ำ ในพื้นที่ที่มีความลาดชันจะเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินค่อนข้างสูง แนวทางการจัดการ ปลูกพืชไร่หรือพืชผักเลือกชนิดพืชที่ใช้ปลูกให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนให้มีการปลูกพืชบำรุงดินปรับปรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ ปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมี พัฒนาแหล่งน้ำและระบบการให้น้ำในการปลูกพืช สำหรับไม้ผลต้องเตรียมหลุมขนาด 50x50x50 ซม. พร้อมปรับปรุงหลุมปลูกด้วยอินทรีย์วัตถุ * b หมายถึงทำคันดินเพื่อกักเก็บน้ำสำหรับทำนา
--	---

3. สภาพภูมิอากาศ

3.1 สภาพภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของอำเภออำเภอกุดข้าวปุ้น โดยทั่วไป มี 3 ฤดู ได้แก่ฤดูฝน ฤดูหนาว และฤดูร้อนซึ่งเดือนที่ร้อนมากที่สุดคือเดือนเมษายน อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุด 40.50 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุด 16.30 องศาเซลเซียส และมีอุณหภูมิเฉลี่ย 28.40 องศาเซลเซียส

3.2 ฤดูกาล อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี ไปสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ฤดู ดังนี้

1. ฤดูร้อน เริ่มต้นประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ฤดูร้อนเริ่มต้นประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ ไปจนถึงกลางเดือนพฤษภาคม ซึ่งเป็นช่วงเปลี่ยนจากมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ และเป็นระยะที่ข้าวโลกเหนือหันเข้าหาดวงอาทิตย์ โดยเฉพาะเดือนเมษายนบริเวณประเทศไทย มีดวงอาทิตย์อยู่เกือบตรงศีรษะในเวลาเที่ยงวัน ทำให้ได้รับความร้อนจากดวงอาทิตย์เต็มที่ สภาวะอากาศจึงร้อนอบอ้าวทั่วไป ในฤดูนี้แม้ว่าโดยทั่วไปจะมีอากาศร้อนและแห้งแล้ง แต่บางครั้งอาจมีมวลอากาศเย็นจากประเทศจีน แผ่ลงมาปกคลุมถึง

ประเทศไทยตอนบน ทำให้เกิดการปะทะกันของมวลอากาศเย็น กับมวลอากาศร้อนที่ปกคลุมอยู่เหนือประเทศไทย ซึ่งก่อให้เกิดพายุฝนฟ้าคะนอง และลมกระโชกแรง หรืออาจมีลูกเห็บตกก่อให้เกิดความเสียหายได้ พายุฝนฟ้าคะนองที่เกิดขึ้นในฤดูนี้มักเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าพายุฤดูร้อน

2. ฤดูฝน เริ่มต้นประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม

ฤดูฝน เริ่มต้นประมาณกลางเดือนพฤษภาคม เมื่อมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมประเทศไทย และร่องความกดอากาศต่ำพาดผ่านประเทศไทย ทำให้มีฝนชุกทั่วไป ร่องความกดอากาศต่ำนี้ปกติ จะพาดผ่านภาคใต้ในระยะต้นเดือนพฤษภาคม แล้วจึงเลื่อนขึ้นไปทางเหนือตามลำดับ จนถึงช่วงประมาณปลายเดือนมิถุนายน จะพาดผ่านอยู่บริเวณประเทศจีนตอนใต้ ทำให้ฝนในประเทศไทยลดลงระยะหนึ่ง และเรียกว่าฝนทิ้งช่วง ซึ่งอาจนานประมาณ 1 - 2 สัปดาห์หรือบางปีอาจเกิดขึ้นรุนแรง และมีฝนน้อยนานนับเดือน ในเดือนกรกฎาคมปกติร่องความกดอากาศต่ำ จะเลื่อนกลับลงมาจากทางตอนใต้ของประเทศจีน พาดผ่านบริเวณประเทศไทยอีกครั้ง ทำให้มีฝนชุกต่อเนื่อง และปริมาณฝนเพิ่มขึ้น ตั้งแต่ช่วงปลายเดือนกรกฎาคมเป็นต้นไป จนกระทั่งมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ พัดเข้ามาปกคลุมประเทศไทย แทนที่มรสุมตะวันตกเฉียงใต้

ประมาณกลางเดือนตุลาคม ประเทศไทยตอนบนจะเริ่มมีอากาศเย็นและฝนลดลง โดยเฉพาะภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เว้นแต่ภาคใต้ยังคงมีฝนชุกต่อไปจนถึงเดือนธันวาคม และมักมีฝนหนักถึงหนักมากจนก่อให้เกิดอุทกภัย โดยเฉพาะภาคใต้ฝั่ง

ตะวันออก ซึ่งจะมีปริมาณฝนมากกว่าภาคใต้ฝั่งตะวันตก อย่างไรก็ตามการเริ่มต้นฤดูฝนอาจจะช้าหรือเร็วกว่ากำหนดได้ประมาณ 1 - 2 สัปดาห์

3. ฤดูหนาว เริ่มต้นประมาณกลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ฤดูหนาว เริ่มต้นประมาณกลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ เมื่อมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ พัดปกคลุมประเทศไทยตั้งแต่กลางเดือนตุลาคม ในช่วงกลางเดือนตุลาคมนาน 1-2 สัปดาห์ เป็นช่วงเปลี่ยนฤดูจากฤดูฝนเป็นฤดูหนาว อากาศแปรปรวน ไม้แน่นอน อาจเริ่มมีอากาศเย็น หรืออาจยังมีฝนฟ้าคะนอง โดยเฉพาะบริเวณภาคกลางตอนล่าง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือไปซึ่งจะหมดฝน และเริ่มมีอากาศเย็นช้ากว่าภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

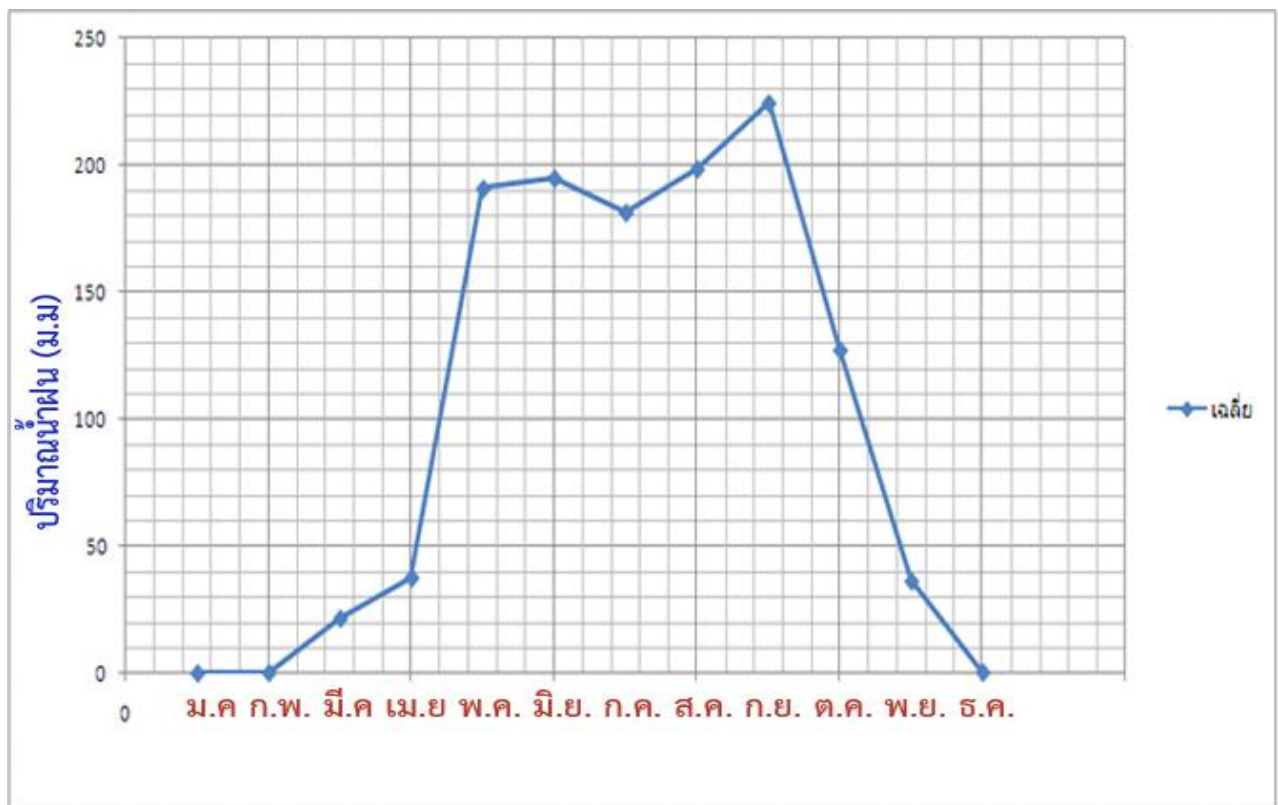
3.3 ปริมาณน้ำฝน

อำเภอกุดข้าวปุ้น มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยปี 2566 โดยมีปริมาณฝนเฉลี่ยต่อปี 4.85 มิลลิเมตร ตกชุกในเดือนกันยายนของทุกปี มีปริมาณน้ำฝนต่ำสุดในช่วงเดือนมีนาคม โดยมีปริมาณ 1.08 มิลลิเมตร และมีปริมาณน้ำฝนสูงสุดในช่วงเดือนกันยายน โดยมีปริมาณ 11.04 มิลลิเมตร

ตารางที่ 4 ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ของอำเภอหาดข่าปี 2566 (หน่วยวัด มม.)

ปี พ.ศ.	เดือนที่มีฝนตก											
	มค	กพ	มีค	เมย	พค	มิย	กค	สค	กย	ตค	พย	ธค
2562	-	-	72.7	114.1	479.8	143.3	353.2	146.3	311.9	227.7	30.4	0.5
2563	-	-	7.7	24.7	260.7	395.8	276.2	334.0	284.9	169.8	114.7	-
2564	-	-	23.7	43.3	201.7	427.9	264.2	491.5	502.8	228.7	33.0	1.2
2565	-	0.98	2.84	1.67	7.27	4.75	9.98	13.93	13.21	8.89	0.58	-
2566	-	-	1.08	4.43	5.97	4.98	4.24	7.83	11.04	1.5	2.65	-
เฉลี่ย	-	0.20	21.60	37.64	191	195	181.5	198.7	224.7	127.3	36.26	0.34

ที่มา: สถานีน้ำฝนอำเภอหาดข่า

กราฟแสดงสถิติน้ำฝนเฉลี่ยตั้งแต่ปี 2562-2566 (5 ปี) (หน่วยวัด มม.)

3.4 อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

อำเภอหาดข่า มีปริมาณอุณหภูมิเฉลี่ยปี 2566 โดยมีอุณหภูมิต่ำสุด 16.60 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 40.50 องศาเซลเซียส เฉลี่ย 28.55 องศาเซลเซียส

ตารางที่ 5 สถิติอุณหภูมิเฉลี่ยรายเดือน ปี 2562 – 2566 อำเภอภูซำบั้ง จังหวัดอุบลราชธานี

เดือน	ปี 2562			ปี 2563			ปี 2564			ปี 2565			ปี 2566		
	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย
ม.ค.	32.3	16.7	24.5	32.8	18.4	25.6	31.3	16.3	22.8	30.1	18.2	24.1	30.9	22	26.4
ก.พ.	32.7	15.8	24.3	34.1	18.2	26.2	33.8	16.4	25.1	32.0	18.6	25.3	29.9	18.2	24.1
มี.ค.	36.1	20.1	28.1	34.8	20.8	27.8	35.8	19.6	27.7	36.7	30.4	33.6	34.6	27.4	31.0
เม.ย.	34.7	21.9	25.3	38.4	23.8	31.1	37.3	21.1	29.2	36.1	24.3	30.2	37.1	25.4	31.3
พ.ค.	33.5	22.0	27.8	34.1	22.9	28.5	34.5	21.5	28.0	62	30.5	39.2	38.2	27.5	33.8
มิ.ย.	32.9	21.9	27.4	32.6	22.8	27.7	33.3	22.0	27.7	33.4	22.2	27.8	33.1	25.0	29.1
ก.ค.	32.1	21.6	26.9	32.4	22.6	27.5	32.4	24.2	28.3	31.7	22.0	26.9	30.6	24.0	27.3
ส.ค.	32.4	21.7	27.1	31.3	22.7	27.0	31.3	23.4	27.4	31.6	20.1	25.9	33.0	22	27.3
ก.ย.	31.8	20.4	26.1	32.5	22.0	27.3	31.4	23.1	27.3	24.0	21.5	22.8	31.6	21.3	26.3
ต.ค.	32.0	20.0	26.0	33.2	21.0	27.1	32.8	21.5	27.2	30.7	22.9	37.6	40.5	30.6	37.6
พ.ย.	31.4	18.3	24.9	30.1	16.6	23.4	32.4	19.5	26.0	28.9	36.0	32.5	30.2	20.4	25.3
ธ.ค.	31.0	18.6	24.8	30.2	15.6	22.9	32.6	19.6	26.1	32.4	18.7	25.5	29.9	22.2	26.0
เฉลี่ย	32.7	19.9	26.3	33.0	20.6	26.8	33.2	20.5	26.9	32.6	22.8	29.9	33.8	23.8	28.8

ที่มา : สถานีน้ำฝนอำเภอภูซำบั้ง อุณหภูมิ เฉลี่ย 5 ปี - สูงสุด 40.50 องศาเซลเซียส
 - ต่ำสุด 16.60 องศาเซลเซียส
 - เฉลี่ย 28.55 องศาเซลเซียส

4 เส้นทางคมนาคม

4.1 เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล

อำเภอภูซำบั้ง มีการเดินทางระหว่างตำบลหมู่บ้าน โดยใช้เส้นทางรถยนต์เป็นเส้นทางในการเชื่อมต่อ ขอส่งผลผลิตทางการ:

ภาพที่ 5 แสดงเส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล อำเภอภูซำบั้ง จังหวัดอุบลราชธานี

4.2 ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัด อำเภอดำบล

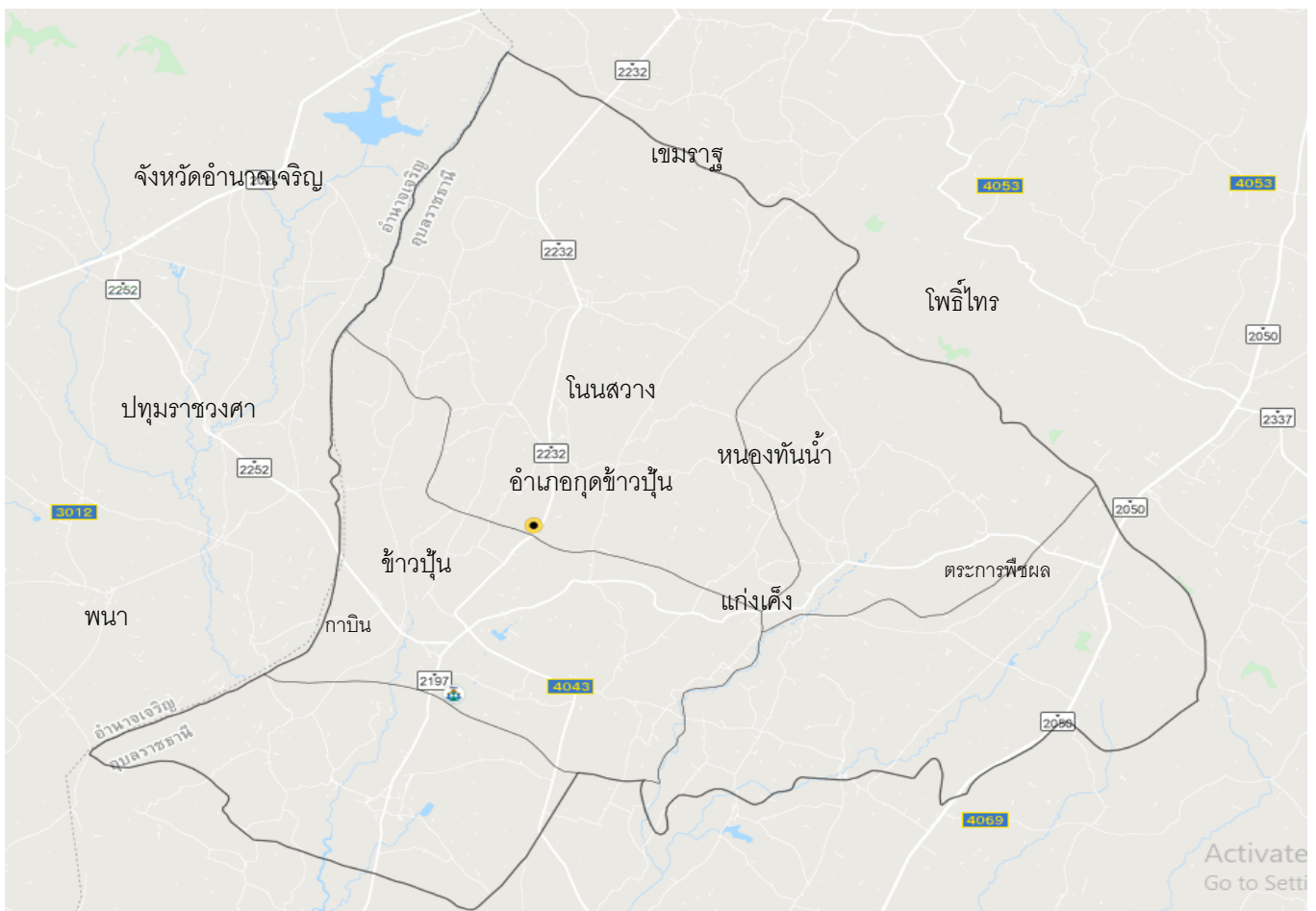
การเดินทางโดยรถยนต์ ถือเป็นเป็นการคมนาคมที่สำคัญเป็นอันดับหนึ่งของอำเภอกุดข้าวปุ้น ซึ่งในปัจจุบันมีการสร้างทางหลวงแผ่นดินและทางหลวงจังหวัดขึ้นมาหลายสาย เพื่อเชื่อมต่อระหว่างอำเภอกุดข้าวปุ้นกับอำเภอข้างเคียง ทำให้การเดินทางมีความสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น และยังช่วยส่งเสริมการค้าการลงทุนภายในอำเภอไปในตัวอีกด้วย ทางหลวงแผ่นดินที่สำคัญในอำเภอกุดข้าวปุ้น ดังนี้

ทางหลวงหมายเลข ๒๒๓๒ เริ่มต้นจากอำเภอกุดข้าวปุ้น ผ่านเขตตำบลโนนสว่าง บรรจบกับทางหลวงหมายเลข ๒๐๒ (ชัยภูมิ-เขมราฐ) ที่แยกบ้านหนองผือ ซึ่งสามารถเดินทางต่อไปยังอำเภอเขมราฐ หรืออำเภอขามเฒ่า จังหวัดอำนาจเจริญได้

ทางหลวงหมายเลข ๒๒๕๒ เป็นเส้นทางสายสำคัญที่ใช้สัญจรไปมาระหว่างอำเภอกุดข้าวปุ้นกับอำเภอปทุมราชวงศา ในจังหวัดอำนาจเจริญ มีความยาวประมาณ ๑๕ กิโลเมตร

ทางหลวงหมายเลข ๒๑๙๗ เริ่มต้นจากอำเภอกุดข้าวปุ้น ผ่านเขตตำบลกาบิน แล้วไปบรรจบกับทางหลวงหมายเลข ๒๑๓๔ (โขงเจียม-แยกทางหลวง ๒๑๒ (ลืออำนาจ)) ที่บ้านนาสะไม ช่วยเชื่อมต่อระหว่างอำเภอกุดข้าวปุ้นกับอำเภอข้างเคียงคือ อำเภอตระการพืชผลและอำเภอพนา

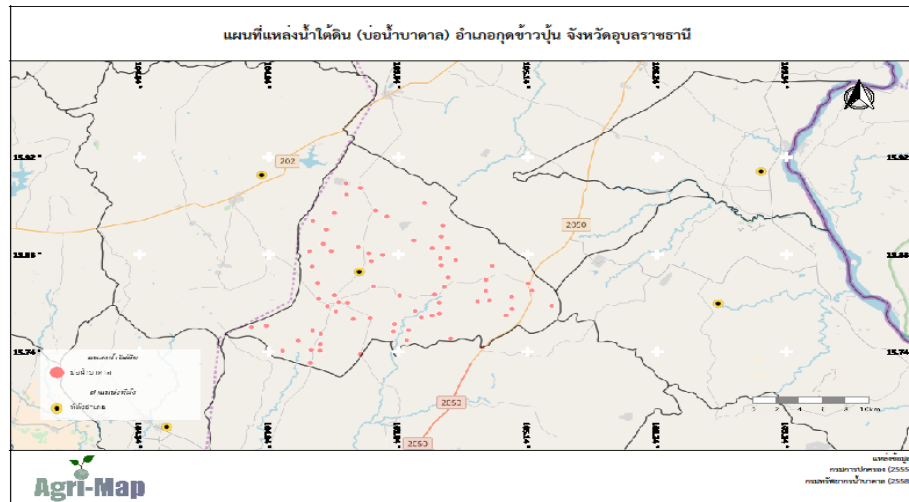
ทางหลวงหมายเลข ๒๐๕๐ (อุบลราชธานี-เขมราฐ) พาดผ่านอำเภอกุดข้าวปุ้นทางด้านตะวันออก เขตตำบลแก่งเค็ง

ภาพที่ 6 แสดงถนนหลวงสายหลัก/สายรอง อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี

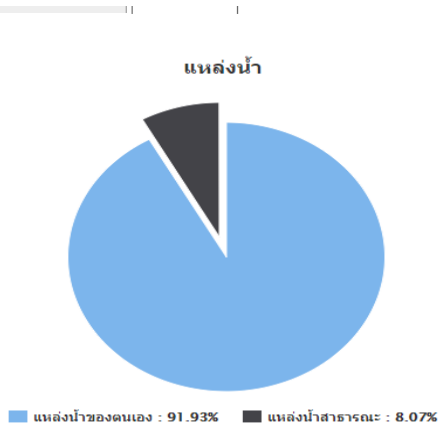
ภาพที่ 8 แสดงแหล่งน้ำผิวดิน อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี

ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>

ภาพที่ 9 แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี

ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>

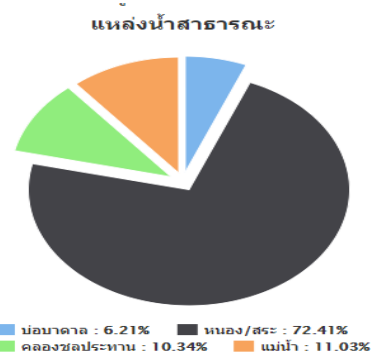
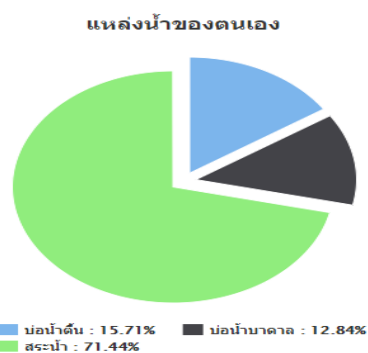

แหล่งน้ำ

แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	ครัวเรือน	ร้อยละ
แหล่งน้ำของตนเอง	1,618.00	91.93
บ่อน้ำผิวดิน	285.00	15.71
บ่อน้ำบาดาล	233.00	12.84
สระน้ำ	1,296.00	71.44
แหล่งน้ำสาธารณะ	142.00	8.07
บ่อน้ำผิวดิน	9.00	6.21
หนอง/สระ	105.00	72.41
คลองชลประทาน	15.00	10.34
แม่น้ำ	16.00	11.03

หมายเหตุ : ข้อมูลจากแบบสอบถามที่จัดทำขึ้น

Activate Windows

ภาพที่ 10 แสดงแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี

ที่มา: http://www.aiu.doae.go.th/bi_report/bi_report1/#tabs7

6. สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

6.1 โครงสร้างเศรษฐกิจที่สำคัญ

ประชากรอำเภออุทุมพรพิสัย ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลักด้านการเกษตรที่มีความหลากหลาย การใช้แรงงานในการประกอบอาชีพการเกษตรจึงมีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด มีพื้นที่การเกษตร 150,860 ไร่ (ร้อยละ 68.63 ของพื้นที่อำเภอ) โดยอยู่พื้นที่นอกเขตชลประทานทั้งหมด รายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 6 แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจรายตำบล อำเภออุทุมพรพิสัย

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ปลูกข้าว		พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง		พื้นที่ปลูกยางพารา	
			จำนวน (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ย กก./ไร่	จำนวน (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ย กก./ไร่	จำนวน (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ย กก./ไร่
ข้าวมูน	43,912	29,453	29,062	400	74	2,112	259	231
กาบิน	26,780	17,953	17,775	400	121	2,019	157	213
โนนสว่าง	64,751	44,496	37,846	400	2,306	2,575	5,218	224
หนองทันน้ำ	40,944	31,960	24,516	400	4,269	2,824	2,899	226
แก่งเค็ง	43,408	26,998	22,326	400	2,001	2,826	2,090	246
รวม	219,795	150,860	131,525	400	8,771	2,471	10,623	228

1) กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมด้านเกษตร

1.1 กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมการผลิตการปลูกข้าว

อำเภออุทุมพรพิสัย มีเกษตรกรทำนาจำนวน 8,958 ครัวเรือน พื้นที่ปลูกข้าว จำนวน 131,554 ไร่ ผลผลิตรวม 55,252 ตัน/ปี ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 400 กิโลกรัม/ไร่ พื้นที่การปลูกกระจายไปในทุกตำบล เกือบทั่ว พุศิจากัน - ธันวาคม ข้าวนาปี ปลูก 1 ครั้ง/ปี

1.2) กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมการผลิตมันสำปะหลัง

อำเภออุทุมพรพิสัย มีเกษตรกรปลูกมันสำปะหลัง จำนวน 814 ราย พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง จำนวน 8,771 ไร่ ผลผลิต 27,830 ตัน/ปี ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 3,200 กิโลกรัม/ไร่ พื้นที่ปลูกส่วนใหญ่อยู่ในเขตตำบลโนนสว่าง แก่งเค็ง และหนองทันน้ำ

1.3) กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมการผลิตยางพารา

อำเภออุทุมพรพิสัย มีเกษตรกรปลูกยางพารา จำนวน 921 ครัวเรือน พื้นที่ปลูกยางพารา จำนวน 10,623 ไร่ พื้นที่เกือบทั่ว 7,385 ไร่ ผลผลิตรวม 1,809 ตัน/ปี ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 245 กิโลกรัม/ไร่ มีพื้นที่ปลูกมากในพื้นที่ตำบลโนนสว่าง หนองทันน้ำ และแก่งเค็ง

2) รายได้ รายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกร

จำนวนครัวเรือน 8,958 ครัวเรือน (* ข้อมูลจากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ. ปี 2566) รายได้ เฉลี่ย 62,663.41 บาท/คน/ปี รายรับจากบัญชีครัวเรือน 16,527.64 บาท/คน/ปี

3) สินเชื่อและภาระหนี้สินของเกษตรกร

หนี้สินจากบัญชีครัวเรือน 46,614.85 บาท/คน/ปี เงินออมจากบัญชีครัวเรือน 3,215.43 บาท/คน/ปี

แหล่งสินเชื่อ

- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาเกษตรข้าวปุ้น
- ธนาคารออมสิน สาขาเกษตรข้าวปุ้น
- สหกรณ์การเกษตรเกษตรข้าวปุ้น
- กองทุนหมู่บ้าน

ภาระหนี้สินของเกษตรกร

- เงินทุนของตนเอง	ร้อยละ 28	ของครัวเรือนเกษตรกร
- กู้ ธ.ก.ส.	ร้อยละ 45	ของครัวเรือนเกษตรกร
- กู้ สหกรณ์	ร้อยละ 17	ของครัวเรือนเกษตรกร
- กู้ธนาคารอื่น	ร้อยละ 3	ของครัวเรือนเกษตรกร
- กู้เอกชน หรือพ่อค้า	ร้อยละ 7	ของครัวเรือนเกษตรกร

6.2 ผลสัมฤทธิ์มวลรวมของอำเภอและรายได้ของประชากรรวม รายได้ต่อหัว

จำนวนครัวเรือน 11,018 ครัวเรือน (* ข้อมูลจากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ. ปี 2566) รายได้ เฉลี่ย 62,663.41 บาท/คน/ปี รายรับจากบัญชีครัวเรือน 16,527.64 บาท/คน/ปี หนี้สินจากบัญชีครัวเรือน 46,614.85 บาท/คน/ปี เงินออมจากบัญชีครัวเรือน 3,215.43 บาท/คน/ปี

6.3 จำนวนครัวเรือน

อำเภอเกษตรข้าวปุ้น มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 40,931 คน จำนวนครัวเรือน 11,018 ครัวเรือน แบ่งเป็นชาย 20,506 คน หญิง 20,425 คน ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ จำแนกตามอายุได้ดังนี้

อายุ 1 – 15 ปี	จำนวนร้อยละ 15	ของประชากร (เด็ก)
อายุ 16 – 25 ปี	จำนวนร้อยละ 36	ของประชากร (เยาวชน)
อายุ 26 – 59 ปี	จำนวนร้อยละ 39	ของประชากร (ผู้ใหญ่)
อายุ 60 ปีขึ้นไป	จำนวนร้อยละ 10	ของประชากร (คนชรา)

ประชากรส่วนใหญ่อยู่ในวัย แรงงาน อายุตั้งแต่ 16-59 ปี

ตารางที่ 7 ตารางแสดงจำนวนประชากรในอำเภอภูซำปำ

ที่	ตำบล	ครัวเรือน ทั้งหมด	ครัวเรือน เกษตรกรรม	ประชากร		รวม
				ชาย	หญิง	
1	ซำปำ	2,808	2,493	4,778	4,678	9,456
2	โนนสว่าง	2,982	2,317	5,258	5,310	10,568
3	แก่งเค็ง	1,901	1,453	4,005	3,976	7,981
4	กาบีน	1,415	1,147	2,609	2,723	5,332
5	หนองทันน้ำ	1,912	1,548	3,867	3,780	7,647
รวม		11,018	8,958	20,517	20,467	40,984

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอภูซำปำ ,พ.ศ 2566

6.4 การศึกษา

ประชากรมีระดับการศึกษา ดังนี้

ระดับประถมศึกษา จำนวนร้อยละ 50 ของประชากร (ป.1 - ป.6)

ระดับมัธยมศึกษา จำนวนร้อยละ 30 ของประชากร (ม.1 - ม.6)

ระดับอุดมศึกษา จำนวนร้อยละ 20 ของประชากร (ปวช.ขึ้นไป)

การศึกษาประชากรส่วนใหญ่ ประมาณร้อยละ 98 จบการศึกษาระดับชั้น ป.6

และประชากรตำบลซำปำ แนวโน้มต่อไปการศึกษาจะดีขึ้น เนื่องจาก กศน. ขยายทุกตำบล โรงเรียนขยายโอกาส
ตลอดจน สถาบันการศึกษาเปิดการเรียนทางไกลและมีระบบเปิดมากขึ้น ในเขตพื้นที่อำเภอภูซำปำ
ประกอบด้วย

1. โรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 2 แห่ง ได้แก่

โรงเรียนภูซำปำวิทยา

โรงเรียนโนนสว่างประชาสรรค์

2). ระดับประถมศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอภูซำปำ จำนวน 30 แห่ง ได้แก่

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	ตำบล	อำเภอ	หมายเหตุ
1	โรงเรียนบ้านตุ	กาบีน	ภูซำปำ	ประถมศึกษา
2	โรงเรียนบ้านกาบีน	กาบีน	ภูซำปำ	
3	โรงเรียนบ้านป่าช้า	กาบีน	ภูซำปำ	
4	โรงเรียนบ้านโคกเกาะ(มิตรภาพที่ 159)	ซำปำ	ภูซำปำ	
5	โรงเรียนบ้านโคกกองวังนอง	ซำปำ	ภูซำปำ	
6	โรงเรียนบ้านโนนหอม	ซำปำ	ภูซำปำ	
7	โรงเรียนชุมชนบ้านซำปำ(ศาสนานุเคราะห์)	ซำปำ	ภูซำปำ	

8	โรงเรียนบ้านตาตแต่	ข้าวปุ้น	กุดข้าวปุ้น	
9	โรงเรียนบ้านน้ำเกลี้ยง	ข้าวปุ้น	กุดข้าวปุ้น	
10	โรงเรียนบ้านแสนอุดม	หนองทันน้ำ	กุดข้าวปุ้น	
11	โรงเรียนบ้านบกหนองทันน้ำ	หนองทันน้ำ	กุดข้าวปุ้น	
12	โรงเรียนบ้านศรีเชียงใหม่	หนองทันน้ำ	กุดข้าวปุ้น	
13	โรงเรียนบ้านศรีสมบูรณ์แหลมทอง	หนองทันน้ำ	กุดข้าวปุ้น	
14	โรงเรียนบ้านโนนหินแร่	หนองทันน้ำ	กุดข้าวปุ้น	
15	โรงเรียนบ้านหนองบัว	แก่งเค็ง	กุดข้าวปุ้น	
16	โรงเรียนบ้านตาตโดน	แก่งเค็ง	กุดข้าวปุ้น	
17	โรงเรียนบ้านแก่งเค็ง	แก่งเค็ง	กุดข้าวปุ้น	
18	โรงเรียนบ้านฟ้าห่วน	แก่งเค็ง	กุดข้าวปุ้น	
19	โรงเรียนชุมคำวิทยาคาร	แก่งเค็ง	กุดข้าวปุ้น	
20	โรงเรียนบ้านหนองกุงตอนตาเซามัคคี	แก่งเค็ง	กุดข้าวปุ้น	
21	โรงเรียนบ้านหนองลุมพุก	แก่งเค็ง	กุดข้าวปุ้น	
22	โรงเรียนบ้านชุมคำ	แก่งเค็ง	กุดข้าวปุ้น	
23	โรงเรียนบ้านหนองหว้า	โนนสวาง	กุดข้าวปุ้น	
24	โรงเรียนบ้านกุดกลอย	โนนสวาง	กุดข้าวปุ้น	
25	โรงเรียนบ้านแจ้งขันธ์	โนนสวาง	กุดข้าวปุ้น	
26	โรงเรียนบ้านคำแม่ม่วย	โนนสวาง	กุดข้าวปุ้น	
27	โรงเรียนบ้านไชยชนะ	โนนสวาง	กุดข้าวปุ้น	
28	โรงเรียนบ้านแก่งลิงโคกสว่าง	โนนสวาง	กุดข้าวปุ้น	
29	โรงเรียนชุมชนบ้านโนนสวาง	โนนสวาง	กุดข้าวปุ้น	
30	โรงเรียนบ้านดงบัง	โนนสวาง	กุดข้าวปุ้น	

3. ระดับอนุบาล 1 แห่ง (เขตเทศบาล) ได้แก่

- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลกุดข้าวปุ้น

6.5 การสาธารณสุข

1. สถานพยาบาลของรัฐ ประกอบด้วย

- 1) โรงพยาบาลกุดข้าวปุ้น จำนวน 1 แห่ง
- 2) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน 7 แห่ง

2. สถานพยาบาลของเอกชน ประกอบด้วย

- 1) สถานพยาบาลของเอกชน จำนวน 2 แห่ง
- 2) ร้านขายยาแผนปัจจุบัน จำนวน 4 แห่ง
- 3) ร้านขายยาแผนโบราณ-..... แห่ง
- 4) คลินิกทันตกรรม - แห่ง
- 5) สถานผดุงครรภ์ 1 แห่ง

3. จำนวนบุคลากรทางการแพทย์

- 1) แพทย์ จำนวน 3 คน
- 2) ทันตแพทย์ จำนวน 1 คน
- 3) เภสัชกร จำนวน 6 คน
- 4) พยาบาล จำนวน 26 คน
- 5) เจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำนวน 27 คน
- 6) อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) จำนวน 750 คน

6.6 ประเพณีและวัฒนธรรม

1) การนับถือศาสนา

นับถือพุทธศาสนาร้อยละ 100 ของประชากร มีวัดทางพุทธศาสนา จำนวน 45 แห่ง สำนักสงฆ์ จำนวน - แห่ง

2) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

ขนบธรรมเนียมประเพณีและความเชื่อในตำบลมีขนบธรรมเนียมประเพณีที่สำคัญ มีประเพณีที่สำคัญ เช่น วันสงกรานต์ วันเข้าพรรษา ประเพณีบุญเดือนสาม บุญพระเวสสันดร บุญเดือนหก บุญกฐิน บุญผ้าป่า ลอยกระทง บุญบั้งไฟ เป็นต้น บุญเดือนสี่(พระเวชสันดอน),งานวันสงกรานต์,งานบุญเดือนหก,วันเข้าพรรษา,บุญกฐิน,งานประเพณีลอยกระทง เป็นต้น

7. การใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอ กุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี

อำเภอ กุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี มีการใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ทำการเกษตร มีพื้นที่ ทั้งหมด 219,795 ไร่ จำแนกออกเป็น

- พื้นที่ป่าไม้และภูเขา ประมาณ 29,374 ไร่ (ร้อยละ 13 ของพื้นที่ทั้งหมด)
- พื้นที่การเกษตร ประมาณ 150,859 ไร่ (ร้อยละ 69 ของพื้นที่ทั้งหมด)
- พื้นที่อยู่อาศัย ประมาณ 13,187 ไร่ (ร้อยละ 6 ของพื้นที่ทั้งหมด)
- พื้นที่สาธารณะและอื่นๆประมาณ 26,375 ไร่ (ร้อยละ 12 ของพื้นที่ทั้งหมด)

พื้นที่การเกษตร

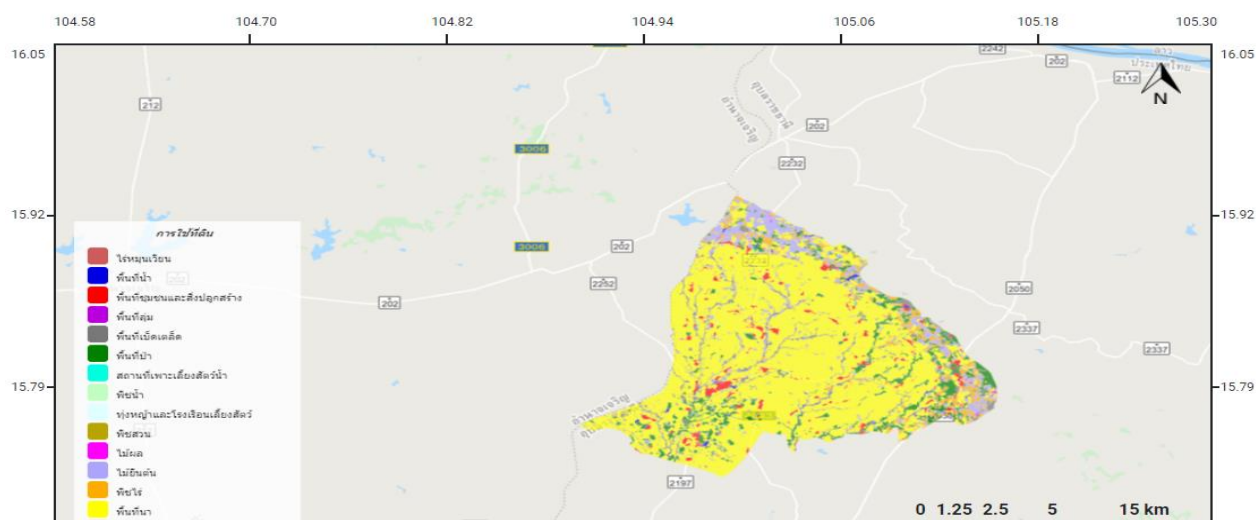
พื้นที่ถือครองการเกษตรทั้งหมด	150,859	ไร่
- พื้นที่นา	131,525	ไร่
- พื้นที่พืชไร่	8,696	ไร่
- ยางพารา	10,623	ไร่
- พืชอื่น ๆ	15	ไร่

ตารางที่ 8 แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่ป่า	29,374	13
พืชไร่	8,696	
พื้นที่น้ำ		
ไม้ยืนต้น	10,623	
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	13,187	6
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	26,375	12
ไม้ผล	110	
ทุ่งหญ้าและโรงเรือนเลี้ยงสัตว์		
พืชสวน		
พื้นที่นา	131,525	69
พื้นที่ลุ่ม		
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ		
พืชไร่		

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอกุดข้าวปุ้น, 2566

แผนที่การใช้ที่ดินอำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี

ภาพที่ 11 แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอกุดข้าวปุ้น

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/print-map>

8. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/ พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

อำเภออุตุข้าวปุ้น พื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ ข้าว มีพื้นที่ปลูกมากจำนวน 131,525ไร่ รองลงมา คือ ยางพารา มีพื้นที่ปลูกจำนวน 10,623 ไร่ และมันสำปะหลัง มีพื้นที่ปลูกจำนวน 8,697 ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ 9 แสดงพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภออุตุข้าวปุ้น

ตำบล	พื้นที่ ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทำการ เกษตร ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ ปลูกข้าว		พื้นที่ปลูกมัน สำปะหลัง		พื้นที่ ปลูกยางพารา	
			จำนวน (ไร่)	ผลผลิต เฉลี่ย กก./ไร่	จำนวน (ไร่)	ผลผลิต เฉลี่ย กก./ไร่	จำนวน (ไร่)	ผลผลิต เฉลี่ย กก./ไร่
ข้าวปุ้น	43,912	29,453	29,062	451	132	2,112	259	231
กาบิน	26,780	17,953	17,775	430	21	2,019	157	213
โนนสาว	64,751	44,496	37,846	412	1,419	2,575	5,218	224
หนองทันน้ำ	40,944	31,960	24,516	420	4,545	2,824	2,899	226
แก่งเค็ง	43,408	26,998	22,326	410	2,580	2,826	2,090	246
รวม	219,795	150,860	131,525	425	8,697	2,471	10,623	228

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภออุตุข้าวปุ้น, 2566

ตารางที่ 10 แสดงข้อมูลการผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภออุตุข้าวปุ้น ปี 2566

ชนิดพืช	เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ผลผลิต (ตัน/ปี)	ราคาขาย (บาท/กก.)
ข้าว	8,958	131,525.00	55,898.13	14.66
มันสำปะหลัง	814	8,697.00	21,490.29	3.00
ยางพารา	921	7,385.00	1,683.78	24.00

ตารางที่ 11 แสดงพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญอื่น ๆ ของอำเภออุตุข้าวปุ้น

ชนิดพืช	รวม เกษตรกร ทั้งหมด (ราย)	รวมพื้นที่ปลูก				รวมพื้นที่ ปลูก ทั้งหมด(ไร่)	รวมพื้นที่เก็บ เกี่ยวทั้งหมด(ไร่)
		รวม เนื้อที่ เพาะปลูก	พื้นที่ เสียหาย (ไร่)	พื้นที่เก็บ เกี่ยว(ไร่)	ผลผลิต เฉลี่ย (กก./ไร่)		
1.พืชไร่รวม							
-ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	3	12		12	800	12	
-แตงโม	16	47		47	1,600	47	47
-ถั่วเขียว	1	1		1		1	1
-พืชไร่อื่นๆ(ระบุ)	6	42		42	1,600	42	
ยาสูบ	31	52		52			

ตารางที่ 11 แสดงพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญอื่น ๆ ของอำเภอภูซำปวน (ต่อ)

ชนิดพืช	รวม เกษตรกร ทั้งหมด (ราย)					รวมพื้นที่ปลูก ทั้งหมด(ไร่)	รวมพื้นที่เก็บเกี่ยว ทั้งหมด(ไร่)
		รวมเนื้อ ที่ เพาะปลูก	พื้นที่ เสียหาย (ไร่)	พื้นที่เก็บ เกี่ยว(ไร่)	ผลผลิต เฉลี่ย(กก./ ไร่)		
2.พืชผักรวม							
-พริก	16	20		20	700	20	20
-ตระกูลแตง	4	4		4	1,400	4	4
-ฟักทอง	3	2		2	1,800	2	2
-กระเทียม	4	5		5	1,000	5	5
-หอมแดง	111	120		120	1,050	120	120
-ข้าวโพดหวาน	17	55		55	1,400	55	55
-พืชผักอื่นๆ	5	5		5	1,200	5	5
รวมทั้งหมด	217	370		188		370	370

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอภูซำปวน, 2566

9.องค์กรและสถาบันต่างๆ

อำเภอภูซำปวน มีกลุ่มสถาบันเกษตรกร กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยราชการ หลายกลุ่ม กลุ่มอาชีพการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น มีกลุ่มต่างๆดังนี้

ตารางที่ 12 รายชื่อกลุ่มผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน

ที่	ชื่อกลุ่ม	ชื่อประธานกลุ่ม/ เจ้าของกิจการ	ชื่อผลิตภัณฑ์	สถานที่ตั้ง		
				เลขที่	หมู่ที่	ตำบล
1	กลุ่มทอผ้าบ้านนาสีดา			91	2	ข้าวปุ้น
2	ลุงเงินกระเป๋าทอง			215	1	ข้าวปุ้น
3	กลุ่มทอผ้าบ้านหินโงม			64	5	ข้าวปุ้น
4	วิสาหกิจชุมชนข้าวกล้องเพื่อสุขภาพกลุ่มแม่บ้าน			74	3	ข้าวปุ้น
5	กลุ่มทอผ้าบ้านวังนอง			77	10	ข้าวปุ้น
6	กลุ่มทอผ้าบ้านแก่งกกก่อ			34	6	แก่งเค็ง
7	วิสาหกิจชุมชนแปรรูปข้าวหอมมะลิคุณภาพ			29	7	แก่งเค็ง
8	กลุ่มผลิตน้ำยาล้างจานบ้านฟ้าหวน			41	4	แก่งเค็ง
9	กลุ่มสตรีทอผ้าบ้านฟ้าหวน			95	4	แก่งเค็ง
10	กลุ่มหัตถกรรมตุ๊กตาจากเชือกปอบ้านก่อ			25	6	กาบิน
11	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนทอผ้าบ้านตุใหญ่			6	9	กาบิน
12	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านโนนสว่าง			137	1	โนนสว่าง
13	กลุ่มสตรีทอผ้าไหม-ฝ้าย			109	1	โนนสว่าง

14	กลุ่มทอผ้าบ้านไชยชนะ			1	9	โนนสว่าง
15	กลุ่มทอผ้าบ้านโคกสว่าง			49	14	โนนสว่าง
16	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนไม้กวาดดอกแหมกลุ่มแม่บ้าน			16	2	โนนสว่าง
17	กลุ่มทอผ้าบ้านดงบัง			6	10	โนนสว่าง
18	กลุ่มแปรรูปผ้าพื้นเมือง			34	18	โนนสว่าง
19	กลุ่มจักสานบ้านโนนหินแร่			29	4	หนองทันน้ำ
20	กลุ่มทอหมอนปักทองบ้านสองคอน			30	5	หนองทันน้ำ

ที่มา: สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอกุดข้าวปุ้น,พ.ศ 2566

ตารางที่ 13 จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์

ประเภทผลิตภัณฑ์	จำนวน
อาหาร	3
เครื่องดื่ม	-
ผ้า เครื่องแต่งกาย	12
ของใช้ ของตกแต่ง ของที่ระลึก	5
สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	-
รวม	20

ที่มา: สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอกุดข้าวปุ้น,พ.ศ 2566

ตารางที่ 14 ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอกุดข้าวปุ้น

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
เส้นขนมจีนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกาบิน	172	1	กาบิน		
กลุ่มสตรีทอผ้าไหมบ้านดอนม่วง	27	7	กาบิน		
ตุ๊กตาสัตว์จากเชือกปอ ม.6 บ้านก่อ	39	6	กาบิน		
ปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ดกาบิน	183	1	กาบิน		
ตุ๊กตาสัตว์จากเชือกปอ บ้านก่อ	25	6	กาบิน		
กลุ่มทำผ้าเช็ดเท้า	63	13	กาบิน		
กลุ่มปุ๋ยเกษตรอินทรีย์ ม.11 ตำบลกาบิน	19	11	กาบิน		
เลี้ยงโค-กระบือ หมู่ที่ 14 ตำบลกาบิน	11	14	กาบิน		
กลุ่มผู้เลี้ยงโค-กระบือ บ้านตุน้อย	9	11	กาบิน		
กลุ่มผู้ผลิตน้ำดื่มประจักษ์ บ้านตุน้อย	42	11	กาบิน		
กลุ่มโค กระบือ สุกร ไก่พันธุ์พื้นเมือง บ้านตุน้อย	62	9	กาบิน		

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
ศูนย์ผลิตพันธุ์ข้าว บ้านคิมสร้างหิน หมู่ 2 ตำบลกาบิน	76	2	กาบิน		
กลุ่มหัตถกรรมสานตะกร้าพลาสติก	65	7	กาบิน		
เกษตรยุคใหม่ 60	76	2	กาบิน		
กลุ่มผู้เลี้ยงโคกระบือตำบลกาบิน หมู่ 7	60	7	กาบิน		
กลุ่มเลี้ยงโคขุน อำเภอกุดข้าวปุ้น	24	2	กาบิน		
กลุ่มผู้เลี้ยงโค บ้านนาต่าย หมู่ ๑๐ ตำบลกาบิน	93	10	กาบิน		
กลุ่มเกษตรยุคใหม่ บ้านตุ ออร์แกนิก หมู่ 11 ตำบลกาบิน	19	11	กาบิน		
กลุ่มเกษตรเพื่อการผลิตบ้านโนนมะเขือ ตำบลกาบิน	66	5	กาบิน		
กลุ่มแปลงใหญ่พืชผักบ้านตุน้อย หมู่ ๑๑ ตำบลกาบิน	9	11	กาบิน		
กลุ่มชลประทานระบบท่อ ม.13 ตำบลกาบิน	17	13	กาบิน		
กลุ่มชลประทานระบบท่อ บ้านก่อ หมู่ 6 ต.กาบิน	59	6	กาบิน		
กลุ่มผู้ใช้น้ำระบบท่อ บ้านตุน้อย ม.11 ต.กาบิน	89	11	กาบิน		
กลุ่มชลประทานระบบท่อ หมู่ 11 ตำบลกาบิน	67	11	กาบิน		
ร้านค้าชุมชน บ้านโนนมะเขือ ตำบลกาบิน	66	5	กาบิน		
กลุ่มใช้น้ำบาดาลเพื่อการเกษตร บ้านก่อ หมู่ ๖ ตำบลกาบิน	12	6	กาบิน		
กลุ่มผู้ใช้น้ำบาดาลเพื่อการเกษตร บ้านก่อ หมู่ ๖ ตำบลกาบิน	16	6	กาบิน		
กลุ่มใช้น้ำบาดาลเพื่อพัฒนาการเกษตร บ้านก่อ หมู่ ๖ ตำบลกาบิน	53	6	กาบิน		
กลุ่มผู้ใช้น้ำบาดาลเพื่อการเกษตรกินดี อยู่ดี หมู่ ๖ ตำบลกาบิน	20	6	กาบิน		
กลุ่มจักสานไม้ไผ่กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแก่งเค็ง	146	1	แก่งเค็ง		
เลี้ยงโคบ้านชุมคำ	180	9	แก่งเค็ง		
กลุ่มสตรีทอผ้า บ้านฟ้าห่วน หมู่ 4 ตำบลแก่งเค็ง	95	4	แก่งเค็ง		
เลี้ยงไก่ บ้านดอนตาเซ หมู่ ๑๐ ตำบลแก่งเค็ง	99	10	แก่งเค็ง		
กลุ่มเลี้ยงโคขุน หมู่ ๒ บ้านหนองกุ้ง ตำบลแก่งเค็ง	30	2	แก่งเค็ง		
กลุ่มมันสำปะหลังแปลงใหญ่ บ้านตาโดน แก่งกกก่อ ตำบลแก่งเค็ง	66	7	แก่งเค็ง		
กลุ่มนาแปลงใหญ่ หมู่ ๔ ตำบลแก่งเค็ง	95	4	แก่งเค็ง		
กลุ่มการผลิตพืช (ข้าว)หมู่ 1ตำบลแก่งเค็ง	131	1	แก่งเค็ง		
กลุ่มรถไถฟาร์มแทรกเตอร์ หมู่ 3 ตำบลแก่งเค็ง	89	3	แก่งเค็ง		
กลุ่มเครื่องสูบน้ำ ทานาหนองบัว ม.3 ต.แก่งเค็ง	124	3	แก่งเค็ง		
กลุ่มผู้ใช้น้ำเพื่อการเกษตร หมู่ 4 ตำบลแก่งเค็ง	95	4	แก่งเค็ง		
กลุ่มชลประทานระบบท่อ หมู่ 2 ตำบลแก่งเค็ง	66	2	แก่งเค็ง		

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
ไม้กวาดจากดอกแสมกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองยาง	2	2	โนนสว่าง		
ผ้าลายขิดบ้านดงบัง	57	10	โนนสว่าง		
กลุ่มแปรรูปผ้าพื้นเมือง บ้านโนนสว่างบุรพา หมู่ 18	34	18	โนนสว่าง		
กลุ่มเลี้ยงโค-กระบือ หมู่ 8 ตำบลโนนสว่าง	85	8	โนนสว่าง		
กลุ่มทำน้าบ้านโนนสว่าง หมู่ที่ 1	61	1	โนนสว่าง		
กลุ่มผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว หมู่ 2 ตำบลโนนสว่าง	84	2	โนนสว่าง		
บิมน้ำมันหยอดเหรียญเพื่อทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านประชารัฐ	58	7	โนนสว่าง		
กลุ่มสตรีทอผ้าไหมบ้านโนนสว่าง หมู่ 1 ตำบลโนนสว่าง	109	1	โนนสว่าง		
กลุ่มเมล็ดพันธุ์พริกหวานลูกผสม หมู่ 4 ตำบลโนนสว่าง	12	4	โนนสว่าง		
กลุ่มเลี้ยงโคพันธุ์พื้นเมือง หมู่ ๑๘ ตำบลโนนสว่าง	235	18	โนนสว่าง		
กลุ่มเลี้ยงโคขุน บ้านดงบัง หมู่ ๑๐ ตำบลโนนสว่าง	74	10	โนนสว่าง		
เลี้ยงไก่พันธุ์พื้นเมือง และโค กระบือ หมู่ ๘ ตำบลโนนสว่าง	30	8	โนนสว่าง		
กลุ่มโคเนื้อ บ้านหนองหว้า หมู่ ๔ ตำบลโนนสว่าง	103	4	โนนสว่าง		
กลุ่มปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ บ้านโนนสังข์ หมู่ ๑๙ ตำบลโนนสว่าง	70	19	โนนสว่าง		
กลุ่มเลี้ยงโค กระบือ บ้านหนองหว้า หมู่ ๔ ตำบลโนนสว่าง	109	4	โนนสว่าง		
กลุ่มนาแปลงใหญ่ หมู่ 19 ตำบลโนนสว่าง	2	19	โนนสว่าง		
กลุ่มนาแปลงใหญ่ หมู่ 1 ตำบลโนนสว่าง	55	1	โนนสว่าง		
นาแปลงใหญ่โนนสว่างบุรพา หมู่ ๑๘ ตำบลโนนสว่าง	213	8	โนนสว่าง		
กลุ่มการผลิตพืช (ข้าว) หมู่ 13 ตำบลโนนสว่าง	6	13	โนนสว่าง		
กลุ่มโค-กระบือ บ้านไชยชนะ หมู่๙ ตำบลโนนสว่าง	98	9	โนนสว่าง		
ดอกไม้สวรรค์เหรียญโปรยทาน	58	7	โนนสว่าง		
กลุ่มพัฒนาอาชีพการทำนา หมู่ 18 ตำบลโนนสว่าง	246	18	โนนสว่าง		
กลุ่มการผลิตพืช (ข้าว) หมู่ 4 ตำบลโนนสว่าง	80	4	โนนสว่าง		
กลุ่มเพิ่มผลผลิตเพื่อการเกษตร หมู่ 8 ตำบลโนนสว่าง	6	8	โนนสว่าง		
กลุ่มปุ๋ยเพื่อการเกษตร โนนสว่าง หมู่ 15 ตำบลโนนสว่าง	2	15	โนนสว่าง		
กลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์ โค-กระบือ หมู่ 1 ตำบลโนนสว่าง	158	1	โนนสว่าง		
กลุ่มทอผ้าขิดบ้านโคกสว่าง หมู่ 14 ตำบลโนนสว่าง	14	14	โนนสว่าง		
กลุ่มโค-กระบือ หมู่ 17 ตำบลโนนสว่าง	44	17	โนนสว่าง		
กลุ่มโรงสีข้าวโนนสว่างบุรพา	146	18	โนนสว่าง		
กลุ่มใช้น้ำระบบท่อ ม.5 ต.โนนสว่าง	270	5	โนนสว่าง		

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
กลุ่มชลประทานระบบท่อ หมู่ 10 ตำบลโนนสว่าง	198	10	โนนสว่าง		
กลุ่มเลี้ยงโค-กระบือ บ้านโนนสังข์ หมู่ 19 ตำบลโนนสว่าง	229	19	โนนสว่าง		
กลุ่มนาแปลงใหญ่ หมู่ 3 บ้านโนนสังข์ ตำบลโนนสว่าง	112	3	โนนสว่าง		
กลุ่มน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรหน้าแล้ง หมู่ 10 ตำบลโนนสว่าง	50	10	โนนสว่าง		
กลุ่มน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร หมู่ 10 ตำบลโนนสว่าง	80	10	โนนสว่าง		
ศูนย์ส่งเสริมและผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน	76	5	หนองทันน้ำ		
กลุ่มแปรรูปไม้เก่า บ้านสองคอน หมู่ 5 ตำบลหนองทันน้ำ	18	5	หนองทันน้ำ		
เลี้ยงกระบือไทย บ้านสองคอน	6	5	หนองทันน้ำ		
อนุรักษ์โค-กระบือพื้นเมือง	9	3	หนองทันน้ำ		
กลุ่มผลิตน้ำดื่มเพื่อสุขภาพชุมชน หมู่ 5 ตำบลหนองทันน้ำ	5	5	หนองทันน้ำ		
กลุ่มหมอนฟักทอง หมู่ 5 ตำบลหนองทันน้ำ	30	5	หนองทันน้ำ		
กลุ่มข้าวอินทรีย์สามัคคีบ้านชาติ หมู่ 3 ตำบลหนองทันน้ำ	9	3	หนองทันน้ำ		
กลุ่มผู้เลี้ยงโคพื้นเมือง หมู่ ๗ ตำบลหนองทันน้ำ	65	7	หนองทันน้ำ		
เกษตรผสมผสาน บ้านโนนหินแร่ หมู่ ๔ ตำบลหนองทันน้ำ	5	4	หนองทันน้ำ		
กลุ่มเลี้ยงโคขุน หมู่ ๓ ตำบลหนองทันน้ำ	7	3	หนองทันน้ำ		
กลุ่มเลี้ยงไก่พันธุ์พื้นบ้าน-โคพันธุ์พื้นเมือง หมู่ ๓ ตำบลหนองทันน้ำ	9	3	หนองทันน้ำ		
กลุ่มคนเลี้ยงปลา บ้านหนองทันน้ำ หมู่ ๑ ตำบลหนองทันน้ำ	239	1	หนองทันน้ำ		
กลุ่มโคขุนพื้นบ้าน หมู่ 1 ตำบลหนองทันน้ำ	85	1	หนองทันน้ำ		
เลี้ยงไก่พื้นบ้าน บ้านโนนหินแร่ หมู่ 4 ตำบลหนองทันน้ำ	144	4	หนองทันน้ำ		
กลุ่มเลี้ยงโคขุน บ้านชาติ หมู่ 3 ตำบลหนองทันน้ำ	128	3	หนองทันน้ำ		
กลุ่มผู้เลี้ยงโคขุน หมู่ ๔ ตำบลหนองทันน้ำ	206	4	หนองทันน้ำ		
กลุ่มเลี้ยงโคขุน หมู่ ๘ ตำบลหนองทันน้ำ	56	8	หนองทันน้ำ		
กลุ่มเลี้ยงโคขุน บ้านศรีสมบูรณ์ หมู่ ๗ ตำบลหนองทันน้ำ	98	7	หนองทันน้ำ		
กลุ่มเลี้ยงโคเนื้อ บ้านบก หมู่ ๒ ตำบลหนองทันน้ำ	3	12	หนองทันน้ำ		
กลุ่มเลี้ยงโค กระบือ กระบือ แพะ แกะ หมู่ 1 ตำบลหนองทันน้ำ	124	1	หนองทันน้ำ		
กลุ่มมันสำปะหลังแปลงใหญ่ หมู่ที่ 4 ตำบลหนองทันน้ำ	116	4	หนองทันน้ำ		
ข้าวกล้องเพื่อสุขภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรน้ำเกลี้ยง	74	3	ข้าวปุ้น		
ศูนย์ส่งเสริมผลิตพันธุ์ข้าวชุมชน ม.4 ต.ข้าวปุ้น	48	4	ข้าวปุ้น		
กลุ่มทำปุ๋ยชีวภาพข้าวปุ้น	164	1	ข้าวปุ้น		
กลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำตำบลข้าวปุ้น หมู่ 1	154	1	ข้าวปุ้น		

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
กลุ่มแปรรูปข้าวกล้องงอก บ้านโคกเกาะ หมู่ 15	234	15	ข้าวปุ้น		
กลุ่มข้าวเหนียวบ้านตาดแต่ หมู่ 6 ต.ข้าวปุ้น	99	6	ข้าวปุ้น		
ศูนย์ส่งเสริมและผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชนตำบลข้าวปุ้น	164	1	ข้าวปุ้น		
อนุรักษ์โค-กระบือ หมู่ที่ 3 ตำบลข้าวปุ้น	65	3	ข้าวปุ้น		
กลุ่มเลี้ยงโค-กระบือ หมู่ 9 ตำบลข้าวปุ้น	67	9	ข้าวปุ้น		
เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจเพื่ออาชีพที่ยั่งยืน หมู่ ๑๔ ตำบลข้าวปุ้น	382	14	ข้าวปุ้น		
กลุ่มทอผ้า บ้านข้าวปุ้น หมู่ 1 ตำบลข้าวปุ้น	216	1	ข้าวปุ้น		
สวนเกษตรอินทรีย์ บ้านวังนอง หมู่ ๑๐ ตำบลข้าวปุ้น	78	10	ข้าวปุ้น		
กลุ่มนาแปลงใหญ่ หมู่ ๑๓ ตำบลข้าวปุ้น	56	13	ข้าวปุ้น		
กลุ่มนาแปลงใหญ่ หมู่ ๕ ตำบลข้าวปุ้น	37	5	ข้าวปุ้น		
กลุ่มนาแปลงใหญ่ หมู่ ๑๒ ตำบลข้าวปุ้น	73	12	ข้าวปุ้น		
กลุ่มนาแปลงใหญ่ หมู่ ๑๕ (๑) ตำบลข้าวปุ้น	151	15	ข้าวปุ้น		
กลุ่มนาแปลงใหญ่ หมู่ ๑๕ (๒) ตำบลข้าวปุ้น	208	15	ข้าวปุ้น		
กลุ่มสุทธินันท์เกษตรอินทรีย์และสมุนไพร หมู่ 4 ตำบลข้าวปุ้น	19	4	ข้าวปุ้น		
กลุ่มแปลงใหญ่พืชผัก หมู่ 7 ตำบลข้าวปุ้น	47	7	ข้าวปุ้น		
กลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำตำบลข้าวปุ้น หมู่ 1	154	1	ข้าวปุ้น		
กลุ่มใช้น้ำระบบท่อ บ้านหินโงม ม.5 ต.ข้าวปุ้น	14	5	ข้าวปุ้น		
ชลประทานระบบท่อ ม.14 ต.ข้าวปุ้น	262	14	ข้าวปุ้น		
กลุ่มผู้ใช้น้ำบาดาลเพื่อการเกษตร บ้านนาสีดา หมู่ ๒ ตำบลข้าวปุ้น	49	2	ข้าวปุ้น		
กลุ่มใช้น้ำบาดาลเพื่อการเกษตรหน้าแล้ง หมู่ ๕ ตำบลข้าวปุ้น	66	5	ข้าวปุ้น		
กลุ่มใช้น้ำบาดาลเพื่อการเกษตร หมู่ ๖ ตำบลข้าวปุ้น	101	6	ข้าวปุ้น		
กลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำบอบาดาลเพื่อการเกษตร บ้านโคกกลางหนองยอ หมู่ ๑๒ ตำบลข้าวปุ้น	40	12	ข้าวปุ้น		
กลุ่มผู้ใช้น้ำบาดาลเพื่อการเกษตร กลุ่มที่ ๒ หมู่ ๑๒ ตำบลข้าวปุ้น	7	12	ข้าวปุ้น		
กลุ่มน้ำบาดาลการเกษตรหน้าแล้ง หมู่ ๕ ตำบลข้าวปุ้น	46	5	ข้าวปุ้น		
กลุ่มผู้ใช้น้ำบาดาลเพื่อการเกษตร หมู่ ๑๒ ตำบลข้าวปุ้น	73	12	ข้าวปุ้น		
กลุ่มบอบาดาลเพื่อการเกษตร บ้านหินโงม หมู่ ๕ ตำบลข้าวปุ้น	37	5	ข้าวปุ้น		
ผู้ใช้น้ำบาดาลเพื่อการเกษตรบ้านนาสีดา หมู่ ๒ ตำบลข้าวปุ้น	22	2	ข้าวปุ้น		

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอกุดข้าวปุ้น,พ.ศ 2566

ตารางที่ 15 ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวน	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล	สมาชิก	
1. กลุ่มส่งเสริมอาชีพ					
ปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ดกาบิน หมู่ที่ 1 ต.กาบิน	183	1	กาบิน	34	นายสมพงษ์ อักกาญจน์
ศูนย์ข้าวชุมชน ตำบลโนนสว่าง หมู่ที่ 20 ต.โนนสว่าง	195	20	โนนสว่าง	20	นายแสงวง มะคำหิน
ศูนย์ส่งเสริมการผลิตพันธุ์ข้าวชุมชน ม.4 ตำบลข้าวปุ้น	172	4	ข้าวปุ้น	20	นายไพบุลย์ ศัทธา
ปลูกพืชผักสวนครัวบ้านโคกก่อง หมู่ที่ 7 ต.ข้าวปุ้น	53	7	ข้าวปุ้น	17	นายสาคร เรืองแสน
กลุ่มปลูกมันสำปะหลังแปลงใหญ่บ้านตาดโตน หมู่7 ตำบลแก่งเค็ง		7	แก่งเค็ง	31	นายผจญ โพธิ์พา
กลุ่มผักอินทรีย์บ้านโนนหินแร่ ม.4	5	4	หนองทันน้ำ	10	นางวรรณิ์ เหลาผา
2. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร					
กลุ่มจักรสานแม่บ้านเกษตรกรบ้านแก่งเค็ง หมู่ 1 ต.แก่งเค็ง	149	1	แก่งเค็ง	17	นางคำทอง ชมภูจันทร์
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านน้ำเกลี้ยง (ข้าวกล้องเพื่อสุขภาพ) ม.3 ต.ข้าวปุ้น	74	3	ข้าวปุ้น	22	นางหนูการ ไสวันนา
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลกาบิน(เส้นขนมจีน) หมู่ 1 ต.กาบิน	172	1	กาบิน	12	นางจิตร แสนทวีสุข
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรไม้กวาดจากดอกแหม หมู่ที่ 2 ต.โนนสว่าง	53	2	โนนสว่าง	20	นางสำเร็จ โคตรวงศ์
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรทอผ้ากาบบัวโนนสว่าง หมู่ 1 ต.โนนสว่าง	109	1	โนนสว่าง	10	นางสุวรรณา บุญมัน
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรปลาตูหนึ่ง หมู่ 8 ต.แก่งเค็ง	49	8	แก่งเค็ง	11	นางทองดี พิพัฒน์
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านดงดาวหวาน หมู่ที่ 13	102	13	แก่งเค็ง	18	น.ส.อัมรินทร์ แสนลา
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านโนนหินแร่ ม.4	116	4	หนองทันน้ำ	10	นางเสงี่ยม จันทร์ดี
3. กลุ่มยุวเกษตรกร					
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนป่าช้า		3	กาบิน	20	
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านคำแม่ม่วย		6	โนนสว่าง	20	
กลุ่มยุวเกษตรกรศูนย์การเรียนรู้การเดินสำรวจตระเวนชายแดน พิทักษ์ปัญญา		13	แก่งเค็ง	24	
กลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียนบ้านโคกเลาะมิตรภาพที่ 159		15	ข้าวปุ้น	30	
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านโนนหินแร่ ม.4		4	หนองทันน้ำ	25	

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอกุดข้าวปุ้น,พ.ศ 2566

ตารางที่ 16 ข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์อำเภอภูทอกข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
สหกรณ์การเกษตรภูทอกข้าวปุ้น	83	14	ข้าวปุ้น	5,000	นายสมเพศ คำแก้ว
กลุ่มเกษตรกร ตำบลกาบิน		1	กาบิน		
กลุ่มเกษตรกรโนนสว่างบูรพา		15	โนนสว่าง		
กลุ่มเกษตรกรตำบลข้าวปุ้น		1	ข้าวปุ้น		

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอภูทอกข้าวปุ้น,พ.ศ 2566

บทที่ 2

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

1 ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

1.1 เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

1) เกษตรกร

(1) ครัวเรือนเกษตรกร

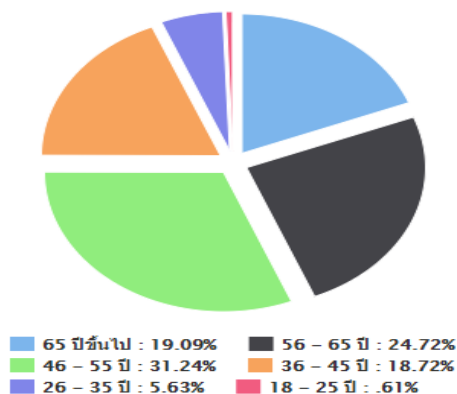
อำเภอกุดข้าวปุ้น มีครัวเรือนเกษตรกร จำนวน 8,632 ครัวเรือน โดยมีหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร อายุระหว่าง 46 - 55 ปี จำนวน 2,665 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 31.24 รองลงมาอายุระหว่าง 56 - 65 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.72 และอายุระหว่าง 65 ปี ขึ้น คิดเป็นร้อยละ 19.09 ตามลำดับ

ตารางที่ 17 แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี

ช่วงอายุ (ปี)	ครัวเรือน	ร้อยละ
65 ปีขึ้นไป	1,729.00	19.09
56 - 65 ปี	2,209.00	24.72
46 - 55 ปี	2,765.00	31.24
36 - 45 ปี	1,697.00	18.72
26 - 35 ปี	480.00	5.63
18 - 25 ปี	78.00	0.61
รวม	8,958.00	100.00

ที่มา : web site : http://www.aiu.doe.go.th/bi_report/bi_report1/#tabs1 เมษายน พ.ศ. 2566

หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร จำแนกช่วงอายุ

(2) ลักษณะการประกอบอาชีพ

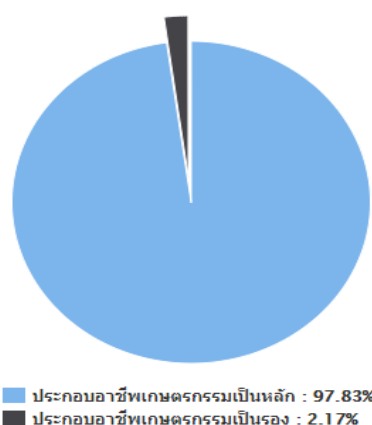
อำเภอภูซำบูน มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นหลัก จำนวน 8,958 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 97.86 และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน 185 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.17 %

ตารางที่ 18 แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอภูซำบูน จังหวัดอุบลราชธานี

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	8,958	97.86
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	185	2.17

ที่มา : web site : http://www.aiu.doe.go.th/bi_report/bi_report1/#tabs1 เมษายน พ.ศ. 2566

ลักษณะการประกอบอาชีพ

(3) ลักษณะการถือครองที่ดิน

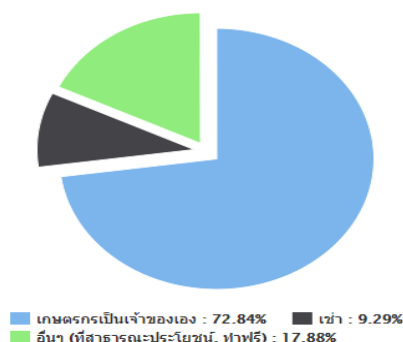
ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรอำเภอภูซำบูน ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง จำนวน 7,489 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 72.84 รองลงมาคืออื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน 1,838 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 17.88 และเช่า จำนวน 955 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 9.29 ตามลำดับ

ตารางที่ 19 แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอภูซำบูน จังหวัดอุบลราชธานี

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง	7,489.00	72.84
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	1,838.00	17.88
เช่า	955.00	9.29

ที่มา : http://www.aiu.doe.go.th/bi_report/bi_report1/#tabs3

ลักษณะการถือครองที่ดิน

(4) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

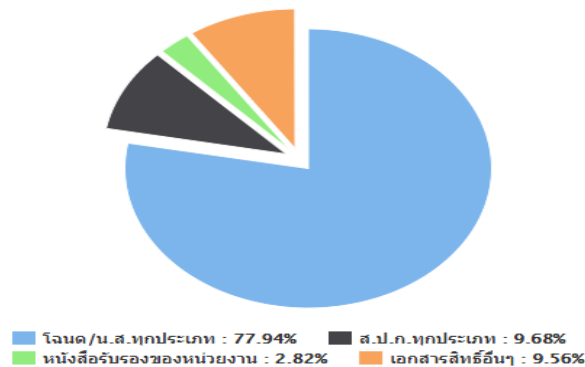
เกษตรกรอำเภอกุดข้าวปุ้น มีการถือครองที่ดินแบบเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด จำนวน 6,484 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 77.94 รองลงมาคือเอกสารสิทธิ์ประเภท ส.ป.ก. จำนวน 805 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 9.86 และไม่มีเอกสารสิทธิ์ จำนวน 795 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.82 ตามลำดับ

ตารางที่ 20 แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรอง ของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
6,484	805	235	795	7,489

ที่มา : http://www.aiu.doe.go.th/bi_report/bi_report1/#tabs3

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)

2) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(1) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

อำเภอกุดข้าวปุ้น มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ 6กลุ่ม มีสมาชิก 117ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร 8 กลุ่ม สมาชิก 112.ราย กลุ่มยุวเกษตรกร 5 กลุ่ม สมาชิก 97ราย วิสาหกิจชุมชน 123 แห่ง สมาชิก 2,021ราย สหกรณ์จำนวน 1 แห่ง สมาชิก 5,000 ราย และกลุ่มเกษตรกร 3 กลุ่ม สมาชิก 90 ราย

ตารางที่ 21 แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี

ตำบล	กลุ่มส่งเสริม		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุว		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
ข้าวปุ้น	2	30	1	22	1	20	29	439	1	5,000	1	30
กาบีน	1	17	1	20	1	16	29	480			1	30
โนนสว่าง	1	20	2	20	1	20	29	540			1	30
แก่งเค็ง	1	20	3	40	1	21	15	260				
หนองทันน้ำ	1	30	1	20	1	20	21	302				
รวม	6	117	8	122	5	97	123	2021	1	5,000	3	90

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอกุดข้าวปุ้น พ.ศ. 2566

3) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

อำเภอภูซำปวน อุบลราชธานี มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) 1 ศูนย์ และศพก. เครือข่าย 15 ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน 1 ศูนย์ เครือข่ายศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน 1 ศูนย์ ศูนย์จัดการดินและปุ๋ย 1 ศูนย์ เครือข่ายศูนย์จัดการดินและปุ๋ย 1 ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล 5 ศูนย์

ตารางที่ 22 แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอภูซำปวน จังหวัดอุบลราชธานี

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศดปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏีรป	
ซำปวน	1	6	0	0	1	1	1	0	1
กาบิน		2	0	0	1	0	0	0	1
แก่งเค็ง		3	1	1	1	0	0	0	0
โนนสวาง		3	0	0	1	0	0	0	0
หนองทันน้ำ		1	0	0	1	0	0	0	0
รวม		15	1	1	5	1	1	0	2

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอภูซำปวน จังหวัดอุบลราชธานี , พ.ศ. 2566

(1) อาสาสมัครเกษตร

อำเภอภูซำปวน มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน 352 คน โดยมี อาสาปศุสัตว์ จำนวนมากที่สุด จำนวน 210 ราย รองลงมาคือ เกษตรหมู่บ้าน จำนวน 78 หมอдинอาสา 29 ราย ครูบัญชีอาสา 18 ราย และ ประมงอาสา จำนวน 9 รายตามลำดับ อย่างไรก็ตามอาสาเกษตรบางรายทำหน้าที่อาสามากกว่า 3 หน้าที่

ตารางที่ 23 แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภอภูซำปวน จังหวัดอุบลราชธานี

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอдин อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
ซำปวน	1	6	2	30	5	15	2	1	-
กาบิน	-	3	1	40	5	14	-	-	-
แก่งเค็ง	-	3	0	40	7	13	2	-	-
โนนสวาง	-	3	6	76	7	20	-	-	-
หนองทันน้ำ	-	3	0	24	5	13	-	-	-
รวม	1	18	9	210	29	75	4	1	-

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอภูซำปวน จังหวัดอุบลราชธานี , พ.ศ. 2566

(2) ประชาชนชาวบ้าน

อำเภอภูซำป๋น มีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน ซึ่งในอำเภอภูซำป๋น มีประชาชนชาวบ้านจำนวน 7 คน

ตารางที่ 24 แสดงข้อมูลประชาชนชาวบ้านอำเภอภูซำป๋น จังหวัดอุบลราชธานี

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่
ซำป๋น	3	นายเวช เมฆโต	76 หมู่ที่ 9 ตำบลซำป๋น
		นายเพ็ง ศรีบุญ	48 หมู่ที่ 7 ตำบลซำป๋น
		นายเสงี่ยม เรืองแสน	3 หมู่ที่ 12 ตำบลซำป๋น
กาบิน	1	นายสินวล วิชาชาติ	19 หมู่ที่ 11 ตำบลกาบิน
โนนสว่าง	2	นายถาวร กันทะมา	84 หมู่ที่ 2 ตำบลโนนสว่าง
		นายบุญมี พันตัน	10 หมู่ที่ 2 ตำบลโนนสว่าง
แก่งเค็ง	1	นายสมาน พูลสุข	91 หมู่ที่ 7 ตำบลแก่งเค็ง
รวม	7		

(3) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอภูซำป๋น จังหวัดอุบลราชธานี

ชื่อศูนย์: ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอภูซำป๋น จังหวัดอุบลราชธานี

ประเภทศูนย์เครือข่าย : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก

สินค้าหลัก : เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน

พื้นที่เป้าหมาย ๑๙ ไร่

สถานที่ตั้ง ๗๖ หมู่ที่ ๙ ตำบลซำป๋น อำเภอภูซำป๋น จังหวัดอุบลราชธานี

พิกัด: Latitude ๑๕.๔๘๒๒๒ Longitude ๑๐๔.๕๘๔๘๘ x ๔๘๗๘๖๒ y ๑๗๔๗๔๘๗ zone ๔๘

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อประธานศูนย์ : นายเวช เมฆโต

ที่อยู่ บ้านเลขที่ 76 หมู่ที่ 9 ตำบลข้าวปุ้น อำเภอภูพาน จังหวัดอุบลราชธานี

เบอร์โทรศัพท์: 08-4961-3976

สถานการณ์ของพื้นที่ : เกษตรกรในพื้นที่ตำบลข้าวปุ้น ส่วนใหญ่ปลูกข้าวร้อยละ 90 และพื้นที่ปลูกเป็นพื้นที่เหมาะสมกับการปลูกข้าวเล็กน้อย (S๓) ร้อยละ 9๓.๕๑ โดยปลูกข้าวเพื่อจำหน่าย แต่ประสบปัญหาการผลิตยังไม่ได้คุณภาพ การใช้ปัจจัยการผลิตสูง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ราคาปุ๋ยและสารเคมีแพง และโรคแมลงระบาด ทำน้าอาศัยน้ำฝน การคมนาคมสะดวก ราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ

แนวทางการพัฒนา : 1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว และพืชอื่น ๆ
2. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต โดยผลิตพืช ปศุสัตว์ หลากหลายชนิด เพื่อเกื้อกูลกัน ในการใช้ปัจจัยการผลิต

3. การใช้พื้นที่ทางการเกษตรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ลดความเสี่ยงจากการผลิตพืชเชิงเดี่ยว

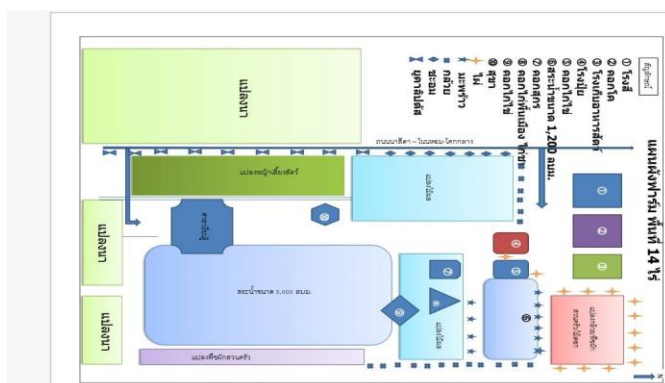
เทคโนโลยีเด่นของศูนย์ : 1. การใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ตามหลักทฤษฎีใหม่ การดำเนินกิจกรรม
2. การเกษตรที่หลากหลาย ลดความเสี่ยง ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

การนำไปใช้ประโยชน์ : การใช้พื้นที่ทางการเกษตรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

หลักสูตรการเรียนรู้ : 1. การประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่/เศรษฐกิจพอเพียง
2. การปลูกพืชเลี้ยงสัตว์ กิจกรรมการเกษตรที่เกื้อกูลกัน การทำไร่นาสวนผสม /เกษตรผสมผสาน

3. การจัดการดิน การผลิตปุ๋ยอินทรีย์การลดต้นทุนการผลิตโดยใช้ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ

ฐานการเรียนรู้ ที่ 1 เกษตรทฤษฎีใหม่/เศรษฐกิจพอเพียง

ฐานการเรียนรู้ ที่ 2 การเลี้ยงไก่ไข่

ฐานการเรียนรู้ที่ 3 การผลิตปุ๋ยหมักอินทรีย์ชีวภาพ

แปลงเรียนรู้

ตารางที่ 25 ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอ gudข้าวปุ้นจังหวัดอุบลราชธานี

ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภทศูนย์	ที่อยู่	พิกัด			ชื่อเกษตรกร
				โซน	x	y	
1	วสช.ศูนย์ส่งเสริมและผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชนตำบลข้าวปุ้น	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	หมู่ที่1 ตำบลข้าวปุ้น อำเภอ gudข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี	48	499143	1744136	นางหนูกาญจน์ โจรสา
2	วสช.ศูนย์ส่งเสริมผลิตพันธุ์ข้าว ม.4 ตำบลข้าวปุ้น	ศูนย์เรียนรู้ด้านบัญชี	หมู่ที่4 ตำบลข้าวปุ้น อำเภอ gudข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี	48	502566	1747158	นายไพบุลย์ ศัทธา
4	วสช.ทำปุ๋ยชีวภาพข้าวปุ้น	ศูนย์เรียนรู้ด้านการจัดการดิน	หมู่ที่1 ตำบลข้าวปุ้น อำเภอ gudข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี	48	499157	1744119	นางบุญเลื่อน โจรสา
5	วสช.ข้าวอินทรีย์บ้านโคกกลาง	ศูนย์เรียนรู้ด้านมาตรฐานการผลิตทางการเกษตร	หมู่ที่12 ตำบลข้าวปุ้น อำเภอ gudข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี	48	497983	1751537	นายเสี่ยม เรืองแสน
6	ศูนย์เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนตำบลข้าวปุ้น	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	หมู่ที่9 ตำบลข้าวปุ้น อำเภอ gudข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี	48	497862	1747497	นายเวช เมฆโต
7	วสช.ศูนย์ส่งเสริมผลิตพันธุ์ข้าวบ้านหนองยาง	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	หมู่ที่2 ตำบลโนนสว่าง อำเภอ gudข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี	48	501679	1749892	นายถาวร กันทะมา
8	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลแก้งเค็ง	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.)	หมู่ที่1 ตำบลแก้งเค็ง อำเภอ gudข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี	48	508920	1742999	นายประยงค์ นาคีรักษ์
9	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลแก้งเค็ง	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	หมู่ที่7 ตำบลแก้งเค็ง อำเภอ gudข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี	48	513369	1744470	นางสาวปวีศา ดวงบุตร
10	วสช.กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์บ้านต๋นน้อย ม.11	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	หมู่ที่11 ตำบลกาบหิน อำเภอ gudข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี	48	495623	1743150	นายสันวล วิชาชาติ
11	ศูนย์เศรษฐกิจพอเพียงบ้านฟ้าห่วน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	หมู่ที่4 ตำบลแก้งเค็ง อำเภอ gudข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี	48	513534	1748343	นางสาวปวีศา ดวงบุตร
12	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน	เกษตรผสมผสาน/ทฤษฎีใหม่	หมู่ที่18 ตำบลโนนสว่าง อำเภอ gudข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี	48	501762	1751462	นายวิเชียร พามา
13	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน	ด้านประมง/ปศุสัตว์/เกษตรผสมผสาน	หมู่ที่8 ตำบลโนนสว่าง อำเภอ gudข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี	48	498561	1750730	นายฤทธิณรงค์ เรืองแสน

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอ gudข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี , พ.ศ. 2566

อำเภอภูซำป๋อ จังหวัดอุบลราชธานี มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน 25 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าว จำนวน 17 กลุ่ม และกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่มันสำปะหลัง จำนวน 4 กลุ่ม กลุ่มแปลงใหญ่พืชผัก จำนวน 3 กลุ่ม

แผนการผลิตรายกลุ่มของแปลงใหญ่

1) ที่อยู่ ม.1 ตำบลข้าวปุ้น อำเภอภูซำป๋อ จังหวัดอุบลราชธานี

กิจกรรมข้าว

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก 3,705 บาท/ต่อไร่ เป็น 3,200 บาท (13.63%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก 360 ก.ก./ไร่ เป็น 480 ก.ก./ไร่ (20 %)
- เป้าหมายรายได้ 5,000 บาท/ไร่
- ประเมินการรายจ่าย 3,150 บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

1. ลดต้นทุนการผลิต
2. เพิ่มผลผลิต
3. เพิ่มมูลค่าผลผลิต
4. พัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้า
5. การบริหารจัดการกลุ่ม

2) ที่อยู่ ม.2 ตำบลโนนสว่าง อำเภอภูซำป๋อ จังหวัดอุบลราชธานี

กิจกรรมข้าว

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก 4,850 บาท/ต่อไร่ เป็น 4,150 บาท (13.71%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก 360 ก.ก./ไร่ เป็น 480 ก.ก./ไร่ (20 %)
- เป้าหมายรายได้ 5,000 บาท/ไร่
- ประเมินการรายจ่าย 3,150 บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

1. ลดต้นทุนการผลิต
2. เพิ่มผลผลิต
3. เพิ่มมูลค่าผลผลิต
4. พัฒนามาตรฐานคุณภาพสินค้า
5. การบริหารจัดการกลุ่ม

ตารางที่ 26 แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ข้าว หมู่ 1 ตำบลข้าวปุ้น และหมู่ 2 ตำบลโนนสว่าง อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี

กิจกรรม	เดือน													
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ประมาณการ รายจ่าย	ประมาณการ รายได้
1. ลดต้นทุนการผลิต	←											→		
2. เพิ่มผลผลิต			←							→				
3. เพิ่มมูลค่าผลผลิต			←							→				
4. พัฒนามาตรฐาน คุณภาพสินค้า			←							→				
5. การบริหารจัดการกลุ่ม	←											→		

3) ที่อยู่...ม.4 ตำบลหนองทันน้ำ อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี

กิจกรรมมันสำปะหลัง

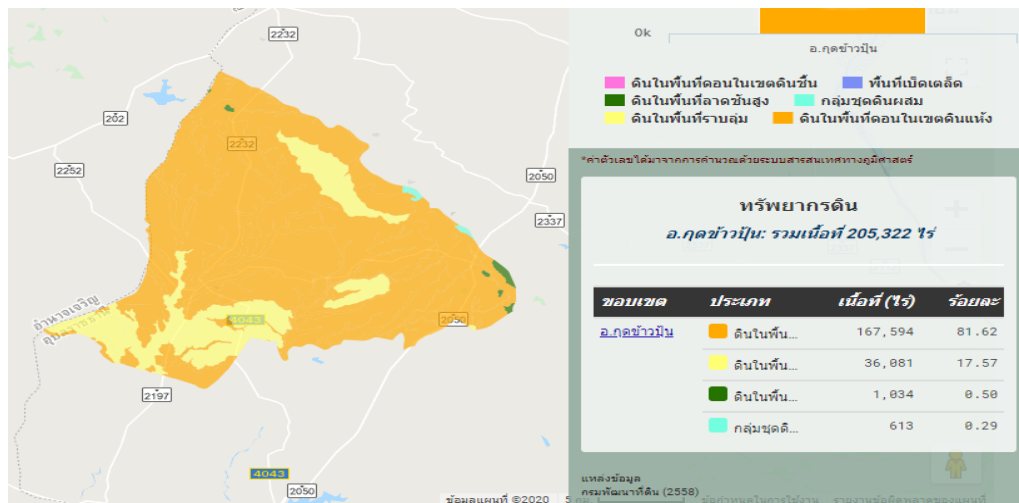
- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก 7,220 บาท/ต่อไร่ เป็น 6,000 บาท (16.89%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก 3,000 ก.ก./ไร่ เป็น 4,200 ก.ก./ไร่ (20 %)
- เป้าหมายรายได้.....6,000 บาท/ไร่
- ประมาณการรายจ่าย.....4,100 บาท/ไร่...

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

1. ลดต้นทุนการผลิต
2. เพิ่มผลผลิต
3. เพิ่มมูลค่าผลผลิต
4. พัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้า
5. การบริหารจัดการกลุ่ม

1.2 ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

1) ทรัพยากรดิน

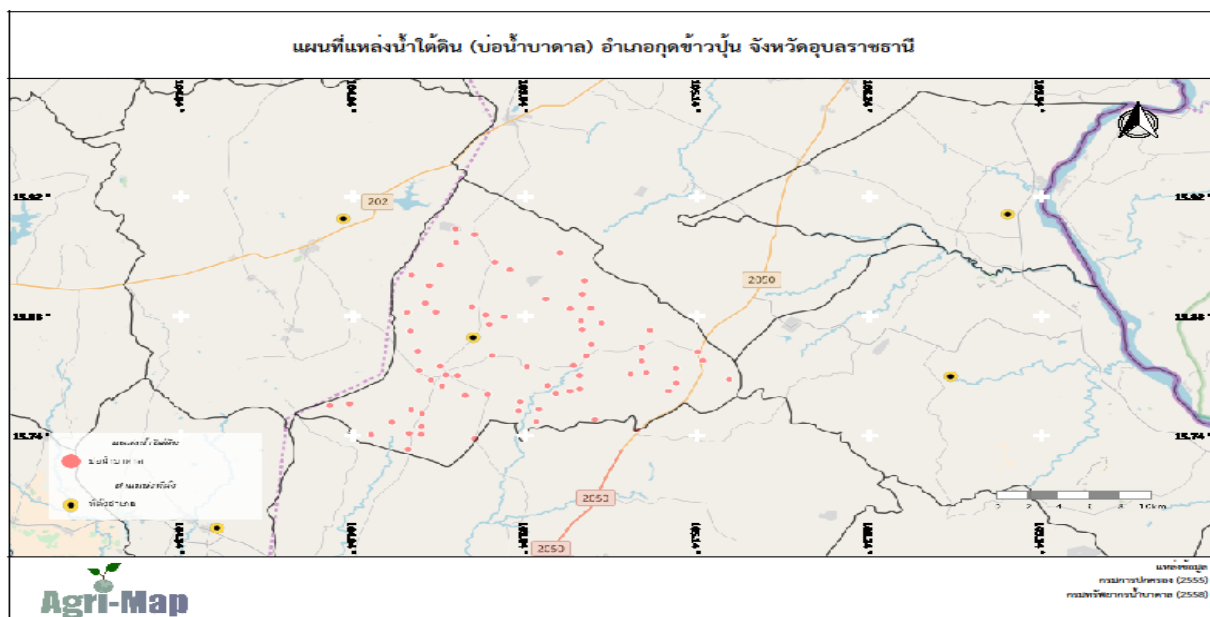

ภาพที่ 12 แผนที่แสดงการทรัพยากรดิน อำเภอ กุดข้าวปุ้น

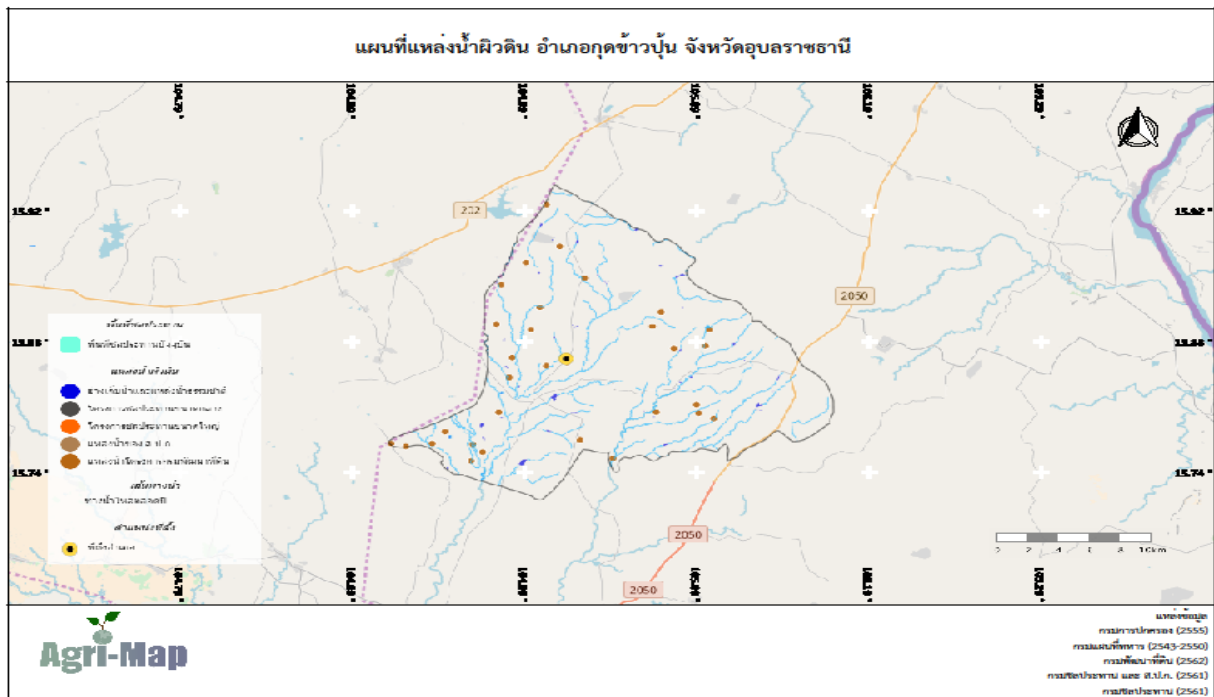
ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/print-map>

2) ทรัพยากรน้ำ

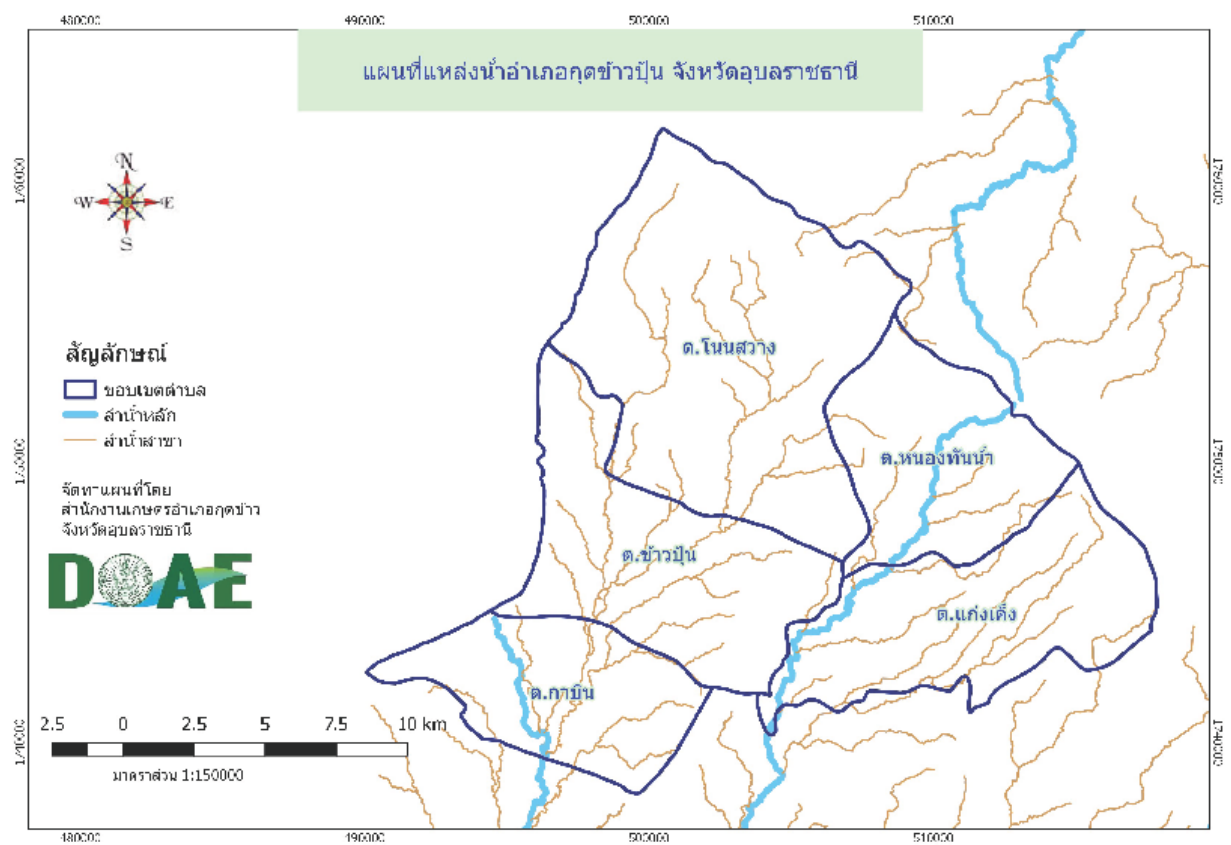
อำเภอ กุดข้าวปุ้น เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตรเป็นหลัก ประมาณ 90 % ของพื้นที่ทั้งหมด นอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่น ๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/print-map>

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/print-map>

อำเภอกุดข้าวปุ้น เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตรเป็นหลัก ประมาณ 90 % ของพื้นที่ทั้งหมดนอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาลอำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี รวมทั้งสิ้น 678 บ่อ แยกรายตำบลได้ดังนี้

ตำบลข้าวปุ้น	จำนวน 135 บ่อ
ตำบลกาบิน	จำนวน 126 บ่อ
ตำบลแก่งเค็ง	จำนวน 117 บ่อ
ตำบลโนนสว่าง	จำนวน 180 บ่อ
ตำบลหนองทันน้ำ	จำนวน 120 บ่อ

- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำในแม่น้ำลำคลอง ทะเลสาบและในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติน้ำผิวดินจะได้รับการเติมจากฝน อำเภอกุดข้าวปุ้น มีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรดังนี้ แหล่งน้ำจากกรมพัฒนาที่ดิน จำนวน แห่ง โครงการชลประทานขนาดเล็ก จำนวน 4 แห่ง โครงการชลประทานขนาดกลาง จำนวน ...-..... แห่ง โครงการชลประทานใหญ่ จำนวน ..-.... แห่ง และ แหล่งน้ำจากสำนักงานปฎิรูปที่ดิน จำนวน ...-... แห่ง

- แหล่งน้ำธรรมชาติ

ในเขตตำบลข้าวปุ้น

- ห้วยตาเหียว
- หนองกุดเอ็ก
- หนองโป่งใหญ่
- อ่างเก็บน้ำโคกก่อง
- อ่างเก็บน้ำห้วยวังกอ

ในเขตตำบลแก่งเค็ง

- ลำห้วยบั๊กชัน
- ลำห้วยบั๊กโซ
- ลำห้วยขุหลุ
- ลำห้วยตาดโตน
- ลำห้วยชุมคำ
- ลำห้วยไผ่
- ลำห้วยหมอนเฒ่า

ในเขตตำบลโนนสว่าง

- ลำห้วยเหียว
- ลำห้วยแสนพัน

- หนองบักกูด
- สระน้ำสาธารณะ

ในเขตตำบลกาบิน

- ลำน้ำ,ลำห้วย 8 สาย
- บึง , หนองและอื่นๆ 20 แห่ง

ในเขตตำบลหนองหันน้ำ

- ลำห้วยขุหลุ ม.1,2,13 สภาพน้ำ มีน้ำตลอดปี ใช้เพื่อการเกษตร
- ห้วยตาจันทร์ ม.3,4,5 สภาพน้ำ มีน้ำไม่ตลอดปี ใช้เพื่อการเกษตร
- ห้วยตามุม ม.10 สภาพน้ำ มีน้ำไม่ตลอดปี ใช้เพื่อการเกษตร
- ฝายกั้นน้ำที่สำคัญ

ชื่อฝาย ห้วยตาจันทร์ หมู่ 3 ขนาดยาว 10 เมตร กั้นน้ำ ยาว 1,000 เมตร ลึก 1.5 เมตร
 ชื่อฝาย ห้วยหินคัน หมู่ 7 ขนาดยาว 100 เมตร กั้นน้ำ ยาว 1,000 เมตร ลึก 1.5 เมตร
 ชื่อฝาย ห้วยวังตาแก หมู่ 9 ขนาดยาว 20 เมตร กั้นน้ำ ยาว 80 เมตร ลึก 1.5 เมตร
 ชื่อฝาย ห้วยอีเผิง หมู่ 1 ขนาดยาว 80 เมตร กั้นน้ำ ยาว 150 เมตร ลึก 2.00 เมตร

1.3 สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI (ไม่มี)

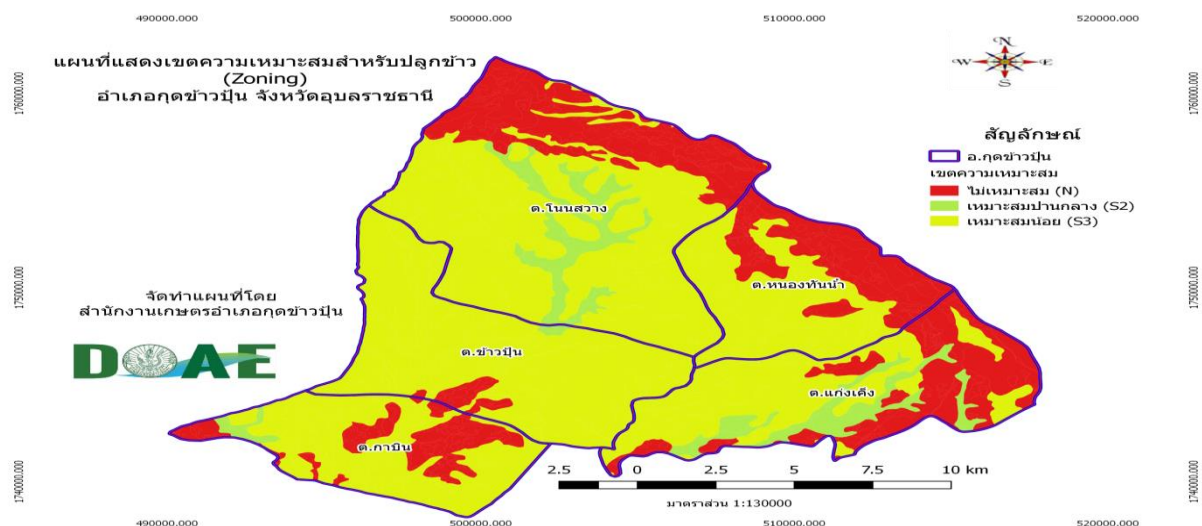
1.4 สินค้าเกษตรที่สำคัญ

1.4.1 ชนิดสินค้าข้าว

1) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(1) เขตความเหมาะสม

อำเภอขุขันธ์ มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าวทั้งหมด จำนวน 148,810 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S1) จำนวน - ไร่ คิดเป็นร้อยละ - พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) จำนวน 13,985.12 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 9.39 พื้นที่เหมาะสมน้อย (S3) จำนวน 65,321.61 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 43.89 และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน 82,577.61 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 55.49

ภาพที่ 16 แผนที่แสดงเขตความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว อำเภอขุขันธ์

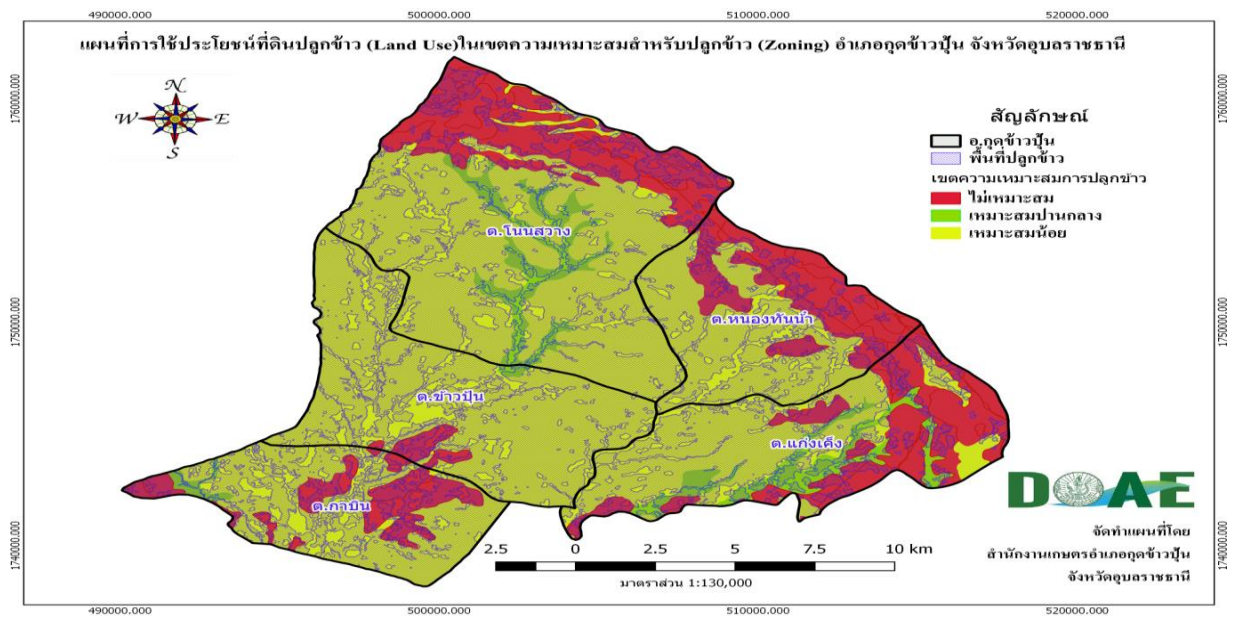
ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอขุขันธ์,2566

(2) พื้นที่ปลูกข้าว

อำเภออุตุข้าวปูน จังหวัดอุบลราชธานี มีพื้นที่ข้าว จำนวน 148,810 ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลโนนสว่าง จำนวน 39,838 ไร่ รองลงมาคือตำบลข้าวปูน จำนวน 38,256 ไร่ ตำบลหนองทันน้ำ จำนวน 28,644 ไร่ ตำบลแก้งเค้ง จำนวน 23,423 ไร่ และตำบลกาบิน จำนวน 18,647 ไร่ ตามลำดับ

(3) พื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม

อำเภออุตุข้าวปูนมีพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสมจำนวน 204,023.3 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S1+S2) จำนวน 13,962.07 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 6.84 พื้นที่ปลูกข้าวที่ปลูกในพื้นที่ไม่เหมาะสม (S3, +N) พื้นที่ 190,061.23 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 93.16

ภาพที่ 17 แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินปลูกข้าว อำเภออุตุข้าวปูน

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภออุตุข้าวปูน, 2566

ตารางที่ 27 แสดงพื้นที่ปลูกข้าวในเขตความเหมาะสมและไม่เหมาะสมปลูกข้าว อำเภออุตุข้าวปูน

เขตความเหมาะสม	เหมาะสมกับการปลูกข้าว (ไร่)	ไม่เหมาะสมกับการปลูกข้าว (ไร่)
	S1 + S2	S3 + N
ต.กาบิน	821.28	25,814.26
ต.แก้งเค้ง	5,926.70	31,905.89
ต.ข้าวปูน	288.10	39,880.82
ต.โนนสว่าง	6,925.99	62,873.43
ต.หนองทันน้ำ	-	29,586.80
รวม	13,962.07	190,061.23

- พื้นที่ปลูกข้าวที่ปลูกในพื้นที่เหมาะสม (S1+S2) มีพื้นที่ 13,962 ไร่
- พื้นที่ปลูกข้าวที่ปลูกในพื้นที่ไม่เหมาะสม (S3, +N) พื้นที่ 190,061 ไร่

2) ปริมาณการผลิต

อำเภอเกษตรวิสัย มีพื้นที่ข้าว จำนวน 148,810 ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลโนนสว่าง จำนวน 39,838 ไร่ รองลงมาคือตำบลข้าวปุ้น จำนวน 38,256 ไร่ ตำบลหนองคันน้ำ จำนวน 28,644 ไร่ ตำบลแก่งเค็ง จำนวน 23,423 ไร่ และตำบลกาบิน จำนวน 18,647 ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ 28 แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดอุบลราชธานี

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
ข้าวปุ้น	2,517	38,256	38,256	12,854	336
โนนสว่าง	2,476	39,838	39,838	13,385.57	336
แก่งเค็ง	1,425	23,423	23,423	7,870.12	336
หนองคันน้ำ	1,518	28,644	28,644	9,624.38	336
กาบิน	1,131	18,647	18,647	6,265.39	336
รวม	8,958	148,810	148,810	49,999.46	336

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเกษตรวิสัย, พ.ศ.2566

3) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

ข้าว : การใช้เทคโนโลยีการผลิต

- 1) การปลูกข้าวโดยส่วนใหญ่ทำนาหว่าน อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ นาหว่าน 10–15 กิโลกรัม/ไร่ เริ่มเดือน พฤษภาคม – กรกฎาคม
- 2) การใช้พันธุ์ข้าว ส่วนใหญ่ปลูกข้าวพันธุ์ขาวดอกมะลิ105 ,กข.15 และข้าวเหนียว กข6 โดยส่วนใหญ่เก็บพันธุ์ไว้ใช้เอง
- 3) การเตรียมดิน การเตรียมดินแยกได้เป็น 2 ขั้นตอนการไถตะ และไถแปร
- 4) การดูแลรักษา
 - การจัดการดินทำการไถกลบตอซึ่งข้าวหลังการเก็บเกี่ยว
 - การใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ 1 ใส่ปุ๋ยสูตร 16-16-8 อัตรา 20-25 กิโลกรัมต่อไร่ ประมาณ 20-30 วันหลังข้าวออก
 - การใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ 2 ใส่ปุ๋ยยูเรีย (46-0-0) อัตรา 10 กิโลกรัมต่อไร่ ที่ระยะกำเนิดช่อดอก หรือ 30 วันก่อนข้าวออกดอก

- โรคที่พบเช่น โรคไหม้ ป้องกันโดยใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาและมีการใช้สารกำจัดโรคพืช เช่น คาร์เบนดาซิม โพรคลอราซ

5) การใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร ในการ ไถ เป็นการรับจ้าง

6) การเก็บเกี่ยวผลผลิต เก็บเกี่ยว 28-30 วัน หลังวันออกดอก เริ่มเก็บเกี่ยว พฤศจิกายน – ธันวาคม เกียวด้วยรถเกี่ยวข้าว และบางส่วนใช้แรงงานคน ตากข้าวให้ความชื้นลดลงเหลือประมาณ 14-15 % ก่อนจำหน่าย

(9) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู

4) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอกุดข้าวปุ้น มีการปลูกข้าวปุ้น ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าว					←		△				↔▽	

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ 7 แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในอำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี

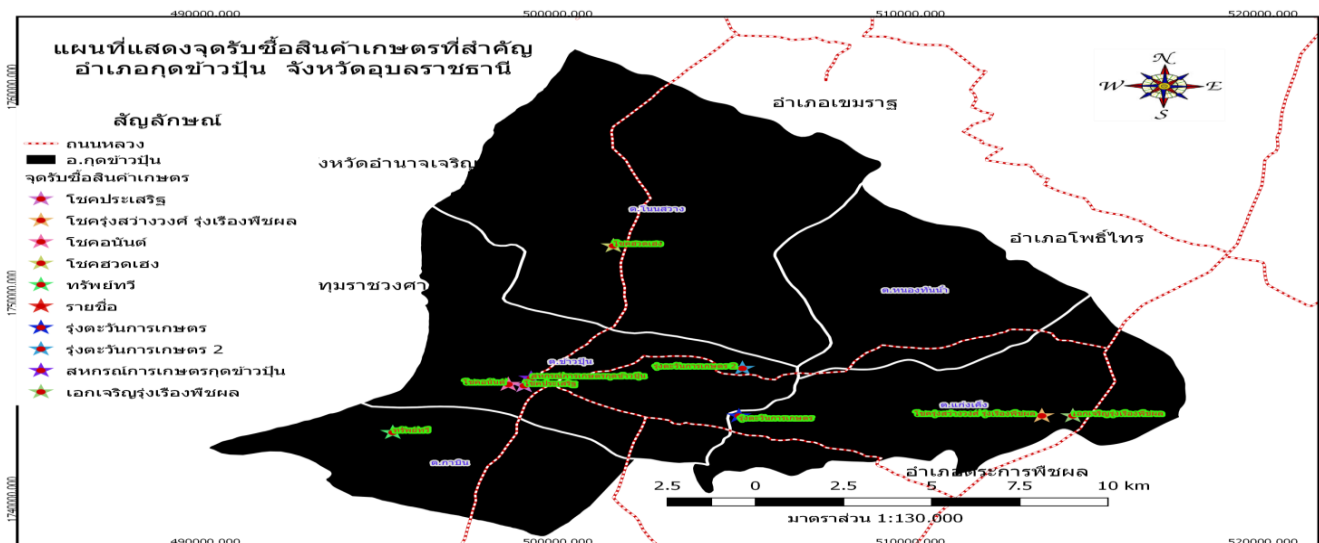
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอกุดข้าวปุ้น, พ.ศ. 2566)

5) ต้นทุนการผลิต

อำเภอกุดข้าวปุ้น มีต้นทุนการผลิตข้าว โดยพื้นที่นอกเขตชลประทานมีต้นทุนการผลิตข้าว เป็นเงิน 3,675 บาท และไม่มีพื้นที่ในเขตชลประทาน

ตารางที่ 29 แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี 2566 อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี

ลำดับที่	รายการลงทุน (ไร่)	ปี 2566
		นาปี (บาท)
1	ค่าเตรียมดิน	500
2	ค่าพันธุ์ข้าวปลูก	175
3	ค่าจ้างหว่านข้าว	300
4	ค่าปุ๋ยเคมี สูตร 46-0-0 จำนวน 50 กก./ไร่	750
	สูตร 16-20-0 จำนวน 50 กก./ไร่ หรือ สูตรอื่นๆ	800

ภาพที่ 18 แผนที่แสดงจุดรับซื้อสินค้าเกษตรที่สำคัญ อำเภอภูพาน

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอกุดข้าวปุ้น, 2566

7) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอภูพาน มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านข้าว จำนวน 4 ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่ จำนวน 4 ราย องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

1. การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี ข้าวขาวดอกมะลิ 105 เพื่อจำหน่าย
2. ผลิตข้าวอินทรีย์
3. การผลิตปุ๋ยอินทรีย์

ตารางที่ 31 แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว อำเภอภูพาน จังหวัดนครราชสีมา

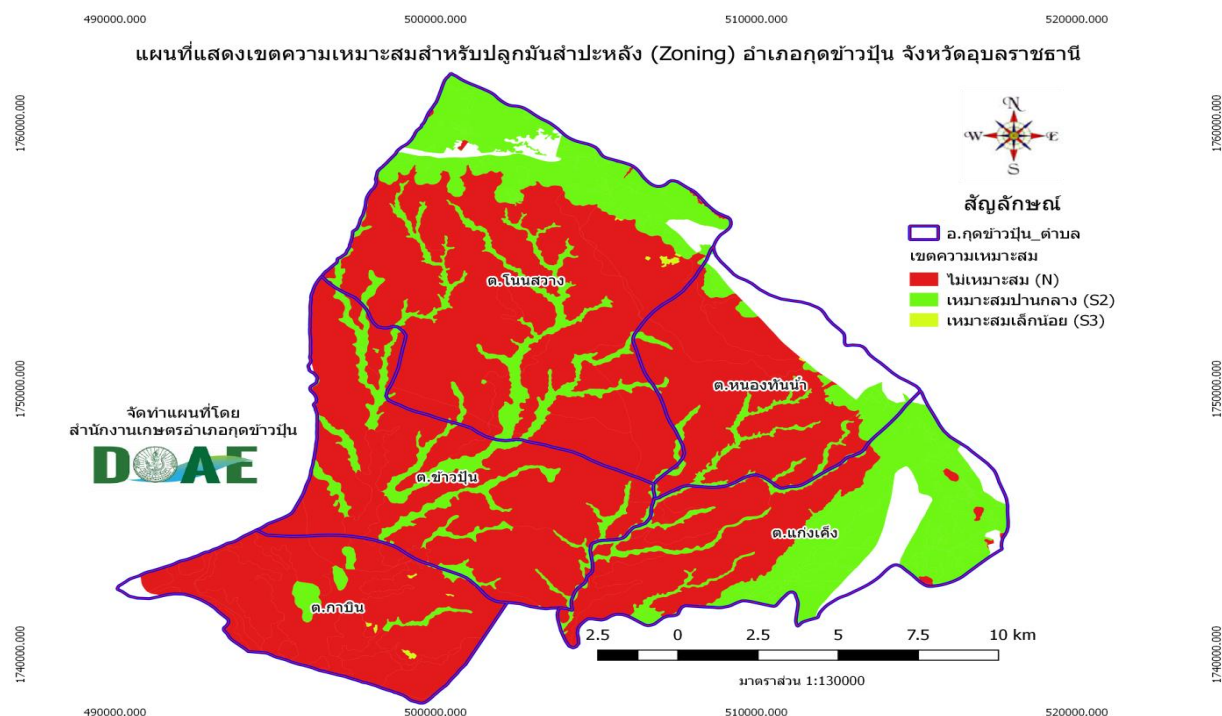
ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เป็น	สาขา
1	นายเวช เมฆโต	9	ข้าวปุ้น	กุดข้าวปุ้น	2557	ข้าวอินทรีย์
2	นางสาวปวีศา ดวงบุตร	4	แก่งเค็ง	กุดข้าวปุ้น	2563	ข้าวอินทรีย์
3	นายสินवल วิชาชาติ	11	กาบิน	กุดข้าวปุ้น	2560	ข้าวอินทรีย์
4	นายถาวร กันทะมา	2	โนนสว่าง	กุดข้าวปุ้น	2560	ผลิตเมล็ดพันธุ์

1.4.2 ชนิดสินค้าน้ำมันสำเร็จ

- 1) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม
- (1) เขตความเหมาะสม

(4) พื้นที่ปลูกลำไยสำหรับปลูกตามระดับชั้นความเหมาะสม

อำเภอภูซำปำ มีพื้นที่ปลูกลำไยสำหรับปลูกตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน 193,207.90 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S1) จำนวนไร่ คิดเป็นร้อยละ ...-..... พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) จำนวน 51,845.96 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 26.83 พื้นที่เหมาะสมน้อย (S3) จำนวน 230.74 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.12 และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน 141,130.50 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 73.05

ภาพที่ 19 แผนที่แสดงเขตความเหมาะสมสำหรับปลูกลำไย อำเภอภูซำปำ
ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอภูซำปำ, 2566

ตารางที่ 32 แสดงเขตความเหมาะสมสำหรับปลูกลำไย (Zoning)

ตำบล	เขตความเหมาะสม			ผลรวมทั้งหมด
	N	S2	S3	
กาบิน	21,877.84	1,191.98	103.92	23,173.74
แก่งเค็ง	16,251.39	18,075.67	-	34,327.06
ซำปำ	36,674.59	6,609.54	-	43,284.13
โนนสว่าง	36,436.93	16,617.81	-	53,054.74
หนองทันน้ำ	27,500.84	5,863.36	126.82	33,491.02
ผลรวมทั้งหมด	141,130.50	51,845.96	230.74	193,207.20

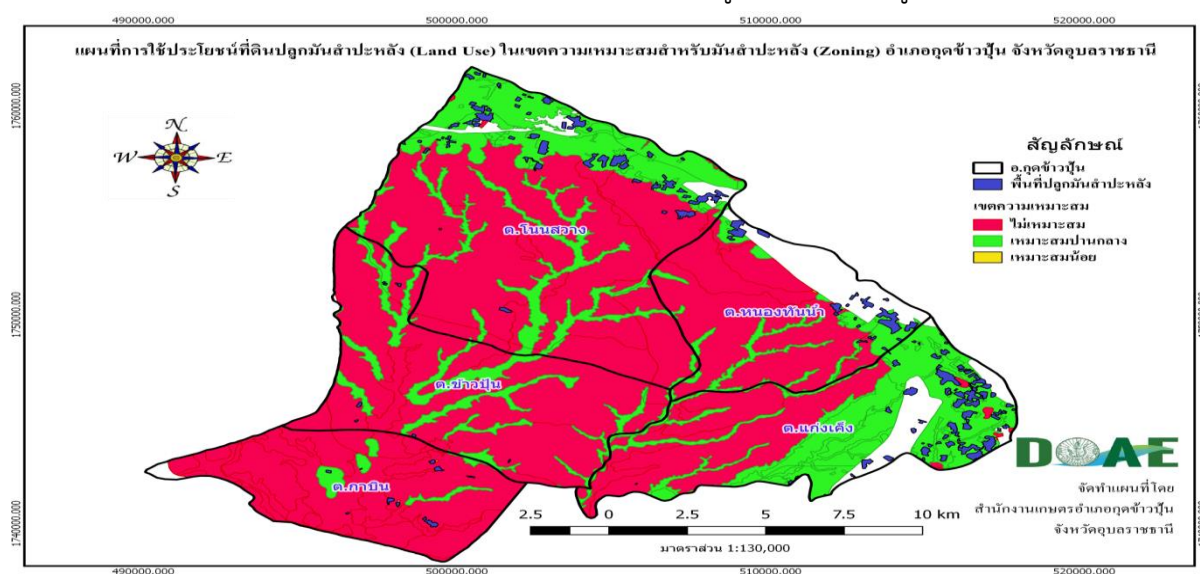
ตารางที่ 33 แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง (Land Use)

ตำบล	พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง (ไร่)
กาบิน	289
แก่งเค็ง	1,387
ข้าวปุ้น	168
โนนสว่าง	1,817
หนองทันน้ำ	2,603
ผลรวมทั้งหมด	6,265

(2) พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง

อำเภอภูซำป๋วย จังหวัดอุบลราชธานี มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง จำนวน 6,265 ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุด คือ ตำบลหนองทันน้ำ จำนวน 2,603 ไร่ รองลงมาคือตำบลโนนสว่าง จำนวน 1,817 ไร่ ตำบลแก่งเค็ง จำนวน 1,387 ไร่ ตำบลกาบิน 289 ไร่ และตำบลข้าวปุ้น จำนวน 168 ไร่

(3) การซ้อนทับพื้นที่เขตความเหมาะสมสำหรับปลูกพืชกับพื้นที่ปลูกจริงมันสำปะหลัง

ภาพที่ 20 แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินสำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภอภูซำป๋วย
ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอภูซำป๋วย, 2566

ตารางที่ 34 แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ในเขตความเหมาะสมและไม่เหมาะสมปลูกมันสำปะหลัง อำเภอกุดข้าวปุ้น

เขตความเหมาะสม	เหมาะสมกับการปลูกมันสำปะหลัง (ไร่)	ไม่เหมาะสมกับการปลูกมันสำปะหลัง (ไร่)
	S1 + S2	S3 + N
ต.กาบิน	769.94	12,395.94
ต.แก่งเค็ง	11,938.43	10,385.28
ต.ข้าวปุ้น	410.26	21,944.33
ต.โนนสว่าง	13,173.68	33,095.89
ต.หนองทันน้ำ	5,342.65	24,991.22
รวม	31,634.95	102,812.66

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, 2564

(4) พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม

อำเภอกุดข้าวปุ้น มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน 193,207.90 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S1) จำนวนไร่ คิดเป็นร้อยละ ...-..... พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) จำนวน 51,845.96 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 26.83 พื้นที่เหมาะสมน้อย (S3) จำนวน 230.74 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.12 และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน 141,130.50 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 73.05

2) ปริมาณการผลิต

อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง จำนวน 6,265 ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดคือ ตำบลหนองทันน้ำ จำนวน 2,603 ไร่ จำนวน 265 ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลโนนสว่าง จำนวน 1,817 ไร่ จำนวน 243 ครัวเรือน ตำบลแก่งเค็ง จำนวน 1,381 ไร่ จำนวน 151 ครัวเรือน ตำบลกาบิน 289 ไร่ จำนวน 59 ครัวเรือน และตำบลข้าวปุ้น จำนวน 168 ไร่ จำนวน 21 ครัวเรือน

ตารางที่ 35 แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี

ตำบล	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก)
ข้าวปุ้น	21	168	168	537.60	3,200
โนนสว่าง	243	1,817	1,817	4,906	2,700
แก่งเค็ง	151	1,381	1,381	5,247.80	3,800
กาบิน	59	289	289	1,098.20	3,800
หนองทันน้ำ	265	2,603	2,603	8,329.60	3,200
รวม	739	6,265	6,265	20,119.20	3,340

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอกุดข้าวปุ้น, พ.ศ.2566)

3) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิตมันสำปะหลัง

1) การเตรียมดิน ไถ 2 ครั้ง ด้วยวาน 3 และวานไถลึกประมาณ 8-12 นิ้ว และยกร่องปลูกการเตรียมท่อนพันธุ์ มันสำปะหลังเป็นพืชที่ขยายด้วยลำต้น โดยอายุของท่อนพันธุ์ที่เหมาะสมจะอยู่ในช่วง 8-12 เดือน ขนาดความยาวของท่อนพันธุ์ ประมาณ 20-25 เซนติเมตร มีจำนวนตาประมาณ 10 ตาขึ้นไปต่อ 1 ท่อนพันธุ์ ระยะปลูกมันสำปะหลังระยะ 100×100 เซนติเมตร ปลูกช่วงเดือน มกราคม – เมษายน

2) ใช้พันธุ์มันสำปะหลังเกษตรศาสตร์ 50 และห้วยบง 60 ระยะยง 72

3) ใส่ปุ๋ยสูตร 15-15-15 หรือสูตร 16-8-16 ในอัตรา 50 กิโลกรัมต่อไร่ แบ่งใส่ 2 ครั้ง ละครึ่งๆกัน ในครั้งแรกใส่หลังจากปลูกมันสำปะหลังแล้ว 1 เดือน ครั้งที่ 2 ใส่เมื่อมันสำปะหลังมีอายุได้ 3 เดือน

4) แผลงศัตรูพืชเพลี้ยแป้งสีชมพูในพื้นที่ แต่ยังคงควบคุมได้ ด้วยการใช้สารชีวภัณฑ์

5) การใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร การไถดะ และไถโดยใช้รถไถนาเดินตาม เก็บเกี่ยวโดยใช้รถไถนาขนาดเล็ก

6) การเก็บเกี่ยวผลผลิต เกี่ยวด้วยแรงงานคน,รถไถ เก็บเกี่ยวตลอดปี และขายหัวสด

4) ปฏิทินการเพาะปลูกมันสำปะหลัง

เกษตรกรในอำเภอกุดข้าวปุ้น มีการปลูกมันสำปะหลัง ฤดูการปลูกเริ่มตั้งแต่เดือน ธันวาคม ถึงเดือน เมษายน ปลูกสูงสุดในเดือน มีนาคม การเก็บเกี่ยวระหว่าง มกราคม ถึงเดือน เมษายน เก็บเกี่ยวสูงสุดในเดือน มีนาคม โดยมีปฏิทินการเพาะปลูกมันสำปะหลัง ในอำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
มันสำปะหลัง			△									↔ ↔

สัญลักษณ์

↔ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

↔ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ 12 แสดงปฏิทินการเพาะปลูกมันสำปะหลัง ในอำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี

5) ต้นทุนการผลิต

อำเภอกุดข้าวปุ้น มีต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง เป็นเงิน 5,750 บาท/ไร่

ตารางที่ 36 แสดงต้นทุนการผลิต มันสำปะหลัง อำเภอหาดขาม จังหวัดอุบลราชธานี

ต้นทุนการผลิต	จำนวนเงิน (บาท)
1 ค่าพันธุ์	1,900
2 ค่าปุ๋ยเคมี/อินทรีย์และเคมีภัณฑ์บำรุงพืช	1,200
3 ค่ายาฆ่าแมลง และสารกำจัดวัชพืช	200
4 ค่าจ้างรถไถเตรียมดิน/รถเก็บเกี่ยว/นวด	1,200
5 ค่าอุปกรณ์การเกษตร/อุปกรณ์ให้น้ำ/การดูแลรักษา	200
6 ค่าแรงงานตั้งแต่ปลูก/ดูแลรักษา/เก็บเกี่ยว	750
7 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	300
ต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่.)	5,750

ผลผลิตเฉลี่ย 3.340 ตัน/ไร่

ราคาปัจจุบันตันละ 3,000 บาท

เป็นเงิน 10,020 บาท

หักต้นทุน 5,750 บาท

กำไร 4,270 บาท

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหาดขาม, พ.ศ.2566)

6) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง จำหน่ายเป็นหัวมันสดและมันเส้น โดยจำหน่ายให้กับจุดรับซื้อที่ใกล้เคียงกับแปลงปลูก

(1) วิธีการตลาด

(2) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอหาดขาม จังหวัดอุบลราชธานี มีจุดรับซื้อมันสำปะหลัง 7 แห่ง

ตารางที่ 37 แสดงข้อมูลจุดรับซื้อมันสำปะหลัง/โรงงาน ปี 2566/66

ที่	ที่ตั้งพิกัด	จุดพิกัด		ปริมาณการรับซื้อ (ตัน)	ช่วงเวลา
		X	Y		
1	- ร้านโชคประเสริฐ ม.1 ต.หาดขาม	499036	1745505	6,000	ตลอดปี
2	- ร้านโชคอนันต์ ม.1 ต.หาดขาม	498586	1745570	3,000	ตลอดปี
3	- ร้านโชคฮวดเอง ม.15 ต.โนนสว่าง	501569	1752292	10,000	ตลอดปี
4	- ร้านโชครุ่งสว่างวงศ์ รุ่งเรืองพืชผล ม.9 ต.แก่งเค็ง	513725	1744048	3,000	ตลอดปี

ที่	ที่ตั้งพิกัด	จุดพิกัด		ปริมาณการ รับซื้อ (ตัน)	ช่วงเวลา
		X	Y		
5	- ร้านเอกเจริญรุ่งเรืองพืชผล ม.7 ต.แก่งเค็ง	514605	1744048	3,000	ตลอดปี
6	- ร้านรุ่งตะวันการเกษตร 2 ม.13 ต.ข้าวปุ้น	505230	1746348	5,000	ตลอดปี
7	- ร้านรุ่งตะวันการเกษตร ม.7 ต.ข้าวปุ้น	505131	1744044	5,000	ตลอดปี
	รวม			32,000	

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี, 2566

7) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอกุดข้าวปุ้น มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบ ด้าน
มันสำปะหลัง จำนวน 1 ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer จำนวน 1 ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

นายสมาน พูลสุข อยู่บ้านเลขที่ 91 หมู่ที่ 7 ตำบลแก่งเค็ง อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี
มีความชำนาญด้าน

1. การจัดการผลิตมันสำปะหลัง
2. แปลงพยากรณ์ศัตรูพืช

ตารางที่ 38 แสดง Smart Farmer ต้นแบบ/ Smart Farmer อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี

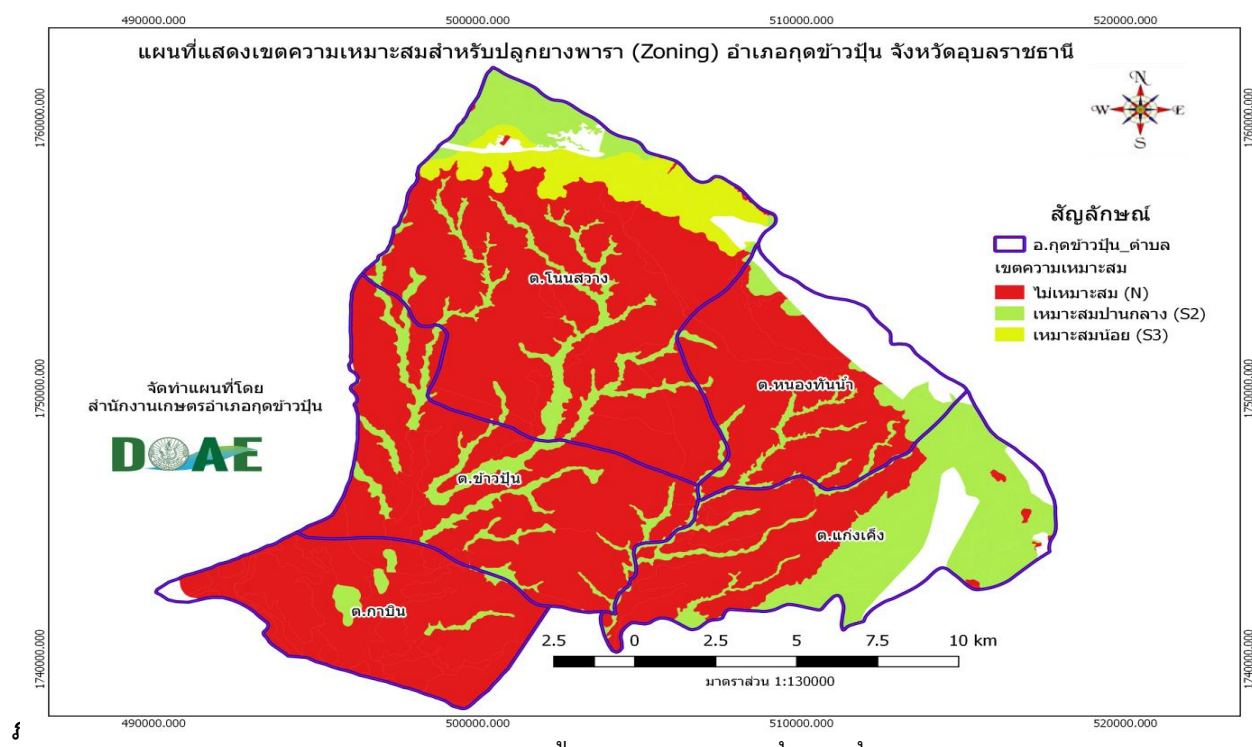
ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
1	นายสมาน พูลสุข	7	แก่งเค็ง	กุดข้าวปุ้น	2560	มันสำปะหลัง

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี, 2566

1.4.3 ชนิดสินค้าทางการเกษตร

1) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

- (1) เขตความเหมาะสม

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหาดขาม, 2566

เหมาะสมในการปลูกยางพาราของอำเภอหาดขาม คือ มีพื้นที่ที่เหมาะสมในการปลูกยางพาราในระดับปานกลาง (S2) จำนวน 40,846 ไร่ พื้นที่ที่ไม่เหมาะสมในการปลูกข้าว (N+S3) จำนวน 146,483 ไร่ แยกรายตำบลได้

ตารางที่ 39 แสดงพื้นที่ความเหมาะสม (Zoning) สำหรับปลูกยางพารา

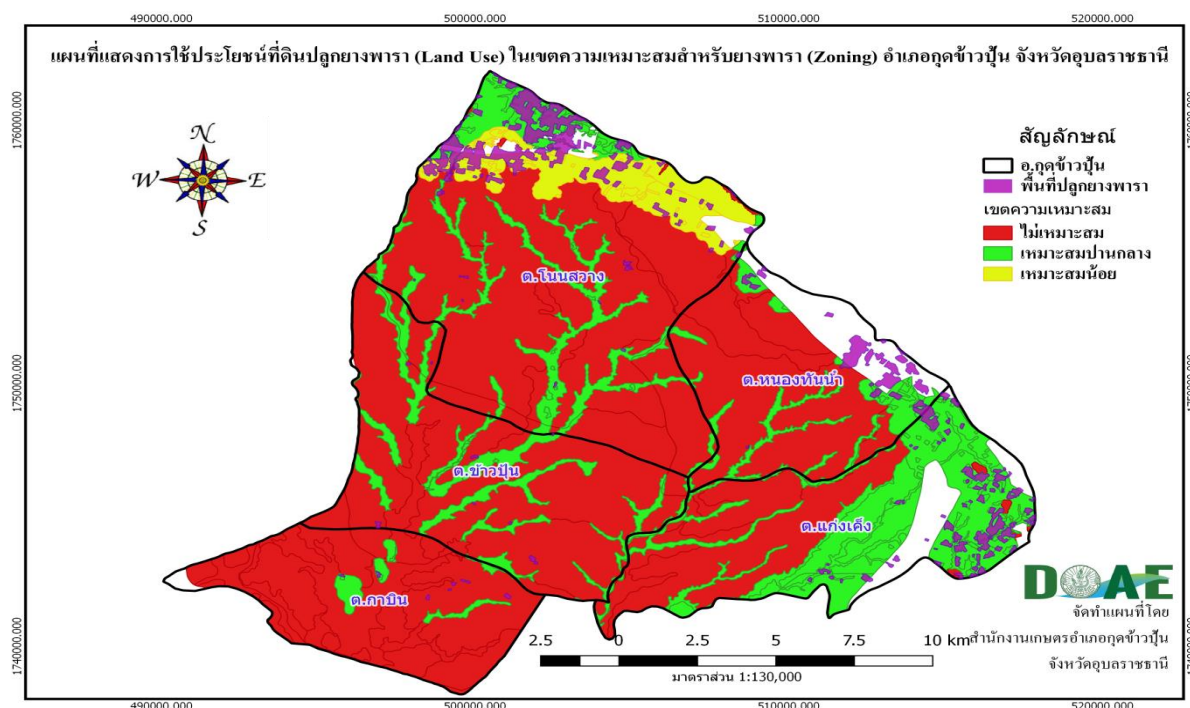
ตำบล	เขตความเหมาะสม			ผลรวมทั้งหมด
	N	S2	S3	
กาบิน	21,981.76	1,198.93	-	23,180.69
แก่งเค็ง	16,238.38	18,099.52	-	34,337.90
ขาม	36,691.27	6,585.91	-	43,277.18
โนนสว่าง	36,450.76	11,209.45	5,394.80	53,055.01
หนองหาน	27,722.83	3,752.35	2,005.00	33,480.19
ผลรวมทั้งหมด	139,084.99	40,846.16	7,399.81	187,330.96

ที่มา : สำนักงานพัฒนาที่ดินจังหวัดอุบลราชธานี , 2566

(2) พื้นที่ปลูกยางพารา

อำเภอหาดขาม จังหวัดอุบลราชธานี มีเกษตรกรปลูกยางพารา จำนวน 868 ครัวเรือน พื้นที่ปลูกยางพารา จำนวน 9,086.50ไร่ พื้นที่เก็บเกี่ยว 8,665 ไร่ ผลผลิตรวม 1,809 ตัน/ปี ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 245 กิโลกรัม/ไร่ มีพื้นที่ปลูกมากในพื้นที่ตำบลโนนสว่าง หนองทันน้ำ และแก่งเค็ง

(3) การซ้อนทับพื้นที่เขตความเหมาะสมสำหรับปลูกพืชกับพื้นที่ปลูกจริง

ภาพที่ 22 แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินสำหรับปลูกยางพารา อำเภอหาดขาม

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหาดขาม, 2566

ตารางที่ 40 แสดงปริมาณการปลูกยางพารา อำเภอหาดขาม จังหวัดอุบลราชธานี

ตำบล	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก)
หาดขาม	26	205.75	200	49	245
โนนสว่าง	516	5,495.50	5,195	1,272.77	245
แก่งเค็ง	63	580.75	510	124.95	245
กาบิน	37	296.25	280	68.60	245
หนองทันน้ำ	228	2,520.25	2,480	607.60	245
รวม	868	9,098.50	8,665	2,122.92	245

3) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

- 1) การเตรียมดิน ไถพรวนและไถพรวนอย่างน้อย 2 ครั้ง พร้อมทั้งเก็บตอไม้ เศษไม้ และเศษวัชพืชออกให้หมด เพื่อปรับหน้าดินให้เหมาะสมกับการปลูก
- 2) ใช้พันธุ์ RRIC 110 , RRIC 600
- 3) ต้องวางแผนปลูกตามแนวตะวันออก-ตะวันตก โดยมีระยะปลูก 2.5 x 8.0 เมตร หรือ 3.0 x 7.0 เมตร หรือ 3.0 x 6.0 เมตร ในแหล่งปลูกยางใหม่ โดยมีขนาดของหลุม 50 x 50 x 50 เซนติเมตร
- 4) การดูแลรักษา ให้ทำการฉีดพ่นปุ๋ยอินทรีย์น้ำจากสารเร่ง พด.2 ให้พืชปุ๋ยสดทุก 7 วัน อัตรา 2 ลิตรต่อไร่ นำมาเจือจาง 1:1,000 เพื่อเร่งการเจริญเติบโตของพืชปุ๋ยสด และหลังจากปลูกยางพาราแล้ว 15 วัน ให้ฉีดพ่นปุ๋ยอินทรีย์น้ำให้กับยางพาราทางใบ หรือราดรดลงดินทุก 1 เดือน และให้ฉีดพ่นปุ๋ยอินทรีย์น้ำกับพืชตระกูลถั่วที่ปลูกคลุมดินด้วย ตัดแต่งกิ่งยางพาราเพื่อต้องการให้ยางมีการเจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ ได้รับทรงที่เหมาะสม ทั้งลำต้นและบริเวณทรงพุ่ม
- 5) หลังจากปลูกยางพาราได้ 15 วัน ให้ปลูกพืชตระกูลถั่วคลุมดิน เช่น ถั่ว คาโลโปโกเนียม อัตรา 2 กิโลกรัมต่อไร่ หรือถั่วคุดชู อัตรา 2 กิโลกรัมต่อไร่ หรือถั่วยามาด้า อัตรา 2 กิโลกรัมต่อไร่ โรยเป็นแถวแทรก ระหว่างยางพารา เพื่อป้องกันกำจัดวัชพืช ป้องกันการชะล้างพังทลาย และเป็นการเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้กับดิน

6) การกรีดยางสามารถทำการกรีดยางได้เมื่อต้นยางอายุ 6 ปี ขนาดเส้น

รอบวงของลำต้น บริเวณที่ทำการกรีดยางไม่ต่ำกว่า 50 เซนติเมตร โดยกรีดครึ่งลำต้น ความสูง 150 เซนติเมตร จากพื้นดิน โดยกรีดทำมุม 30 องศา กับแนวระนาบ และเอียงจากซ้ายบนลงมาขวาล่าง ติดรางรองรับน้ำยางทางด้านหน้า ประมาณ 30 เซนติเมตร และติดลวดรับถ้วยน้ำยางให้ห่างจากรางรองรับน้ำยางลงมาประมาณ 10 เซนติเมตร กรีดยางให้ลึกใกล้เนื้อไม้มากที่สุด แต่ไม่ควรถึงเนื้อไม้ เมื่อกรีดยางเสร็จ ควรฉีดพ่นหรือทาบริเวณที่กรีดด้วยปุ๋ยอินทรีย์น้ำเจือจาง 1:1,000 เพื่อให้ยางมีน้ำยางมากที่สุด ยึดอายุการกรีดยางและต้นยางเสียหายน้อยที่สุด

4) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอหาดขาม มีการปลูกยางพารา ฤดูกาลปลูกเริ่มตั้งแต่เดือน มิถุนายน ถึงเดือน สิงหาคม ปลูกสูงสุดในเดือน กรกฎาคม การเก็บเกี่ยวระหว่างเดือน ตุลาคม ถึง เดือน ธันวาคม เก็บเกี่ยวสูงสุดในเดือน ธันวาคม โดยมีปฏิทินการเพาะปลูกยางพารา ในอำเภอหาดขาม จังหวัดอุบลราชธานี ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ยางพารา							△					▽

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ 15 แสดงปฏิทินการเพาะปลูกยางพารา ในอำเภอหาดขาม จังหวัดอุบลราชธานี

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหาดขาม, พ.ศ.2566)

5) ต้นทุนการผลิต

อำเภอภูซำปูน มีต้นทุนการผลิตยางพารา เป็นเงิน 13,790 บาท ต่อไร่

ตารางที่ 41 แสดงต้นทุนการผลิตยางพาราต่อไร่ ปี 2566 อำเภอภูซำปูน จังหวัดอุบลราชธานี

ต้นทุนการผลิต	จำนวน (บาท)
1 ค่าพันธุ์	11,400
2 ค่าปุ๋ยเคมี/อินทรีย์และเคมีภัณฑ์บำรุงพืช	500
3 ค่ายาฆ่าแมลง และสารกำจัดวัชพืช	240
4 ค่าจ้างรถไถเตรียมดิน/รถเก็บเกี่ยว/นวด	1,100
5 ค่าอุปกรณ์การเกษตร/อุปกรณ์ให้น้ำ/การดูแลรักษา	150
6 ค่าแรงงานตั้งแต่ปลูก/ดูแลรักษา/เก็บเกี่ยว	200
7 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	200
ต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่.)	13,790

ที่มา: สำนักงานเกษตรภูซำปูน ,2566

ผลผลิตเฉลี่ย 245 กก./ไร่ ณ ความชื้น %

ราคาผลผลิต กก.ละ 24 บาท

เป็นเงิน 5,880 บาท

หักต้นทุน 13,790. บาท

กำไร (ขาดทุนในช่วงการเก็บเกี่ยวช่วงปี 2 ปี)..... บาท/ไร่ พืชยืนต้น เก็บเกี่ยวได้นานหลายปี

6) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

(1) วิธีการตลาดยางพารา เกษตรกรจะขายผลผลิตโดยมีขั้นตอนและแนวทางในการปฏิบัติดังนี้ มีการผลิตเป็นน้ำยางสด ยางแผ่น ยางก้อนถ้วน ซึ่งราคาจะแตกต่างกัน

ตลาดที่สำคัญ ได้แก่ จุดรับซื้อในพื้นที่อำเภอภูซำปูน และอำเภอใกล้เคียง

(2) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

ตารางที่ 42 แสดงข้อมูลจัดรับซื้อยางพารา ปี 2566

ที่	ที่ตั้งพิกัด	จุดพิกัด		ปริมาณการรับซื้อ (ตัน)	ช่วงเวลา
		X	Y		
1	- สหกรณ์การเกษตรภูซำปูน	499235	1745872	2,000	ตลอดปี
2	- ลานแปลงใหญ่ยางพารา ม.15 ตำบลโนนสว่าง	501403	1758824	2,000	ตลอดปี
	รวม			4,000	

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอภูซำปูน จังหวัดอุบลราชธานี, 2566

7) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอภูซำปูน ไม่มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้าน

ยางพารา

2. ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ 43 ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาและแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
1. ด้านพื้นที่และทรัพยากร การเกษตร 1.1 ทรัพยากรดิน	- ดินบางพื้นที่เป็นดินทราย	- ใส่ปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยหมักอัตรา ๑-๒ ตันต่อไร่ ไถกลบตอซังพืชลงดิน ได้แก่ ฟางหรือตอซังข้าว หรือเศษพืชตระกูลถั่ว ในช่วงการเตรียมดิน ไถกลบพืชปุ๋ยสด โดยใช้เมล็ดพันธุ์ อัตรา ๕-๗ กิโลกรัมต่อไร่ ปลุกก่อนทำนาเป็นระยะเวลา ๓๕-๕๐ วัน และเมื่อออกดอก ๕๐ % จึงไถกลบปลูกพืชตระกูลถั่ว ได้แก่ กระถินยักษ์ หรือถั่วมะแฮะ บริเวณคันนา แล้วทำการตัดใบหรือกิ่งอ่อนสับกลบเป็นปุ๋ยพืชสด	ทุกหมู่บ้าน	ทุกหมู่บ้าน
2. ด้านการผลิตและการตลาด (ตามรายชนิดที่สำคัญ) 1.1 ข้าว	- ราคาผลผลิตตกต่ำ - ผลผลิตที่ได้มีการใช้สารเคมี	- ประกอบอาชีพเสริม - สร้างตลาดแบบขายตรง (ขายสินค้าจากผู้ผลิตไปยังผู้ซื้อโดยตรง) - ผลิตข้าวคุณภาพ และผลิตข้าวอินทรีย์	ทุกหมู่บ้าน	ทุกหมู่บ้าน

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
3. ด้านเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร 3.1 การรวมกลุ่ม 3.2 แรงงาน	- การรวมกลุ่มของเกษตรกรไม่เข้มแข็งในบางกลุ่ม - ขาดเงินทุน - ขาดแคลนแรงงาน	- จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวคุณภาพ และข้าวอินทรีย์ เพื่ออำนาจในการต่อรองราคาผลผลิต และมีเงินทุนหมุนเวียน - สร้างอาชีพเสริมในชุมชน	ทุกหมู่บ้าน	ทุกหมู่บ้าน
4. ด้านการแปรรูปผลผลิตและผลิตภัณฑ์ 4.1 การแปรรูปข้าว	- ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการแปรรูป	- จัดตั้งกลุ่มเกษตรกร เพื่อการแปรรูปผลผลิตจากข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่า - ศึกษานวัตกรรมการแปรรูปโดยสถาบันการศึกษา และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง	ทุกหมู่บ้าน	ทุกหมู่บ้าน

3 การจัดทำ TOWS Matrix

3.1 การวิเคราะห์สถานการณ์ด้านการเกษตรตำบลโพนเมือง ใช้หลักการวิเคราะห์สภาพวิธี SWOT Analysis เพื่อประเมินจุดแข็ง จุดอ่อนและวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเพื่อให้ทราบถึงโอกาสอุปสรรคที่มีผลกระทบเพื่อกำหนดกลยุทธ์การดำเนินงาน ดังนี้

ตารางที่ 44 การวิเคราะห์ TOWS Matrix สภาพแวดล้อมอำเภอภูซำปูน

ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก	จุดแข็ง (Strengths : S)	จุดอ่อน (Weaknesses : W)
	๑. มีพื้นที่ปลูกข้าวทุกหมู่บ้าน	๑. ขาดแคลนแรงงาน 2.การรวมกลุ่มของเกษตรกรไม่เข้มแข็งในบางกลุ่ม 3. ขาดแหล่งเงินทุน 4. เกษตรกรไม่มีความรู้เรื่องการแปรรูปผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่า
โอกาส (Opportunities : O) 1. มีแหล่งรับซื้อผลผลิตค่อนข้างมาก 2. มีหน่วยงานราชการให้ความรู้ เช่น กรมพัฒนาที่ดินให้ความรู้เรื่องการปรับปรุงบำรุงดิน สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้ความรู้เรื่องการจัดรูปที่ดินให้เหมาะสม 3. มีสถาบันการศึกษาในพื้นที่ให้ความรู้เรื่องการแปรรูปผลผลิตข้าว	SO กลยุทธ์เชิงรุก 1. การเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าวคุณภาพ และข้าวอินทรีย์ 2. แปรรูปผลผลิตจากข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า 3. การจัดรูปที่ดินในพื้นที่ไม่เหมาะสม	WO กลยุทธ์เชิงแก้ไข 1. การรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อผลิตข้าวคุณภาพ และข้าวอินทรีย์ 2. การรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อแปรรูปผลผลิตจากข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่า 3. ให้ความรู้เกษตรกรในการสร้างอาชีพเสริม(เพื่อให้แรงงานกลับสู่ภูมิลำเนา)
ภาวะคุกคาม (Threats : T) 1. ราคาผลผลิตแปรปรวน 2. ประสบปัญหาขาดแคลนน้ำเพื่อพื้นที่การเกษตรบางพื้นที่	ST กลยุทธ์ป้องกัน 1. สร้างตลาดแบบขายตรง (ผู้ผลิตขายสินค้าให้ผู้บริโภคโดยตรง) 2. สร้างแหล่งเก็บน้ำในชุมชนและขุดลอกคูคลอง	WT กลยุทธ์เชิงรับ 1. รวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้างอาชีพเสริม เช่น การปลูกพืชอายุสั้น การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าว

3.2 การกำหนดเป็นกลยุทธ์ ดังนี้

1. กลยุทธ์เชิงรุก
 - 1.1 การเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าวคุณภาพ และข้าวอินทรีย์
 - 1.2 แปรรูปผลผลิตจากข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า
 - 1.3 การจัดรูปที่ดินในพื้นที่ไม่เหมาะสม
2. กลยุทธ์เชิงแก้ไข
 - 2.1 การรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อผลิตข้าวคุณภาพ และข้าวอินทรีย์
 - 2.2 การรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อแปรรูปผลผลิตจากข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่า
 - 2.3 ให้ความรู้เกษตรกรในการสร้างอาชีพเสริม(เพื่อให้แรงงานกลับสู่ภูมิลำเนา)
3. กลยุทธ์ป้องกัน
 - 3.1 สร้างตลาดแบบขายตรง (ผู้ผลิตขายสินค้าให้ผู้บริโภคโดยตรง)
 - 3.2 สร้างแหล่งเก็บน้ำในชุมชน และขุดลอกคูคลอง
4. กลยุทธ์เชิงรับ
 - 4.1 รวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้างอาชีพเสริม เช่น การปลูกพืชอายุสั้น การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าว

บทที่ 3

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ

1.แนวทางการพัฒนา

1.1 พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)

1.1.1 ข้าว

1) เป้าประสงค์ของกลยุทธ์ : เพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าวที่คุณภาพ และข้าวอินทรีย์

2) กลยุทธ์ : การเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าว และข้าวอินทรีย์

โครงการที่ 1 โครงการส่งเสริมการผลิตและใช้สารสกัดชีวภาพ

โครงการที่ 2 โครงการไถกลบตอซังและปลูกพืชบำรุงดิน

1.2 พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

1.2.1 การรวมกลุ่มเกษตรกร

1) เป้าประสงค์ของกลยุทธ์ : เพื่อจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผลิตข้าวคุณภาพ และข้าวอินทรีย์

2) กลยุทธ์ : การกลุ่มเกษตรกรผลิตข้าวคุณภาพ และข้าวอินทรีย์

โครงการที่ 3 โครงการแปรรูปสินค้าเกษตรผลิตข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าวกล้อง

โครงการที่ 4 โครงการส่งเสริมการผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์

1.3 พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

1.3.1 ดิน

1) เป้าประสงค์ของกลยุทธ์ : เพื่อใช้ปุ๋ยเคมีในจำนวนปริมาณที่เหมาะสมกับสภาพชุดดินของเกษตรกร

2) กลยุทธ์ : การจัดรูปที่ดินในพื้นที่ไม่เหมาะสม

โครงการที่ 5 โครงการอบรมการตรวจวิเคราะห์ดินและใช้ปุ๋ยสั่งตัดเพื่อลดต้นทุนการผลิต

1. โครงการส่งเสริมการผลิตและใช้สารสกัดชีวภาพ

1. ชื่อโครงการส่งเสริมการผลิตและใช้สารสกัดชีวภาพ

2. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากการผลิตการเกษตรในปัจจุบัน มีต้นทุนการผลิตต่อไร่สูง ประกอบกับเกษตรกรใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช ทำให้เป็นอันตรายต่อชีวิตและสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกร ซึ่งโครงการนี้เป็นการนำวัสดุเหลือใช้มาเป็นวัตถุดิบในการทำสารสกัดชีวภาพ ทำให้สิ่งแวดล้อมและสิ่งที่มีชีวิตมีความปลอดภัยจากสารเคมี

3. วัตถุประสงค์

- 3.1 เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิต
- 3.2 เพื่อเป็นการลดสารเคมีตกค้างในผลผลิต
- 3.3 เพื่อเป็นการรักษาความสมดุลทางธรรมชาติ
- 3.4 เพื่อเป็นการนำเอาทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์
- 3.5 เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ของเกษตรกร

4. เป้าหมาย

จำนวน 5 ตำบล 75 หมู่บ้าน ๆ ละ 10 ราย รวม 750 ราย

5. พื้นที่ดำเนินการ

ทุกตำบล

6. ระยะเวลาดำเนินการ

ต.ค. 2566 - 2570

7. ผู้รับผิดชอบโครงการ

องค์การบริหารส่วนตำบล ,เทศบาลตำบล , สำนักงานเกษตรอำเภอภูด้าวบ้าน

8. แผนการดำเนินงาน

- 8.1 เสนอโครงการให้องค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาล
- 8.2 อนุมัติโครงการ
- 8.3 ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกร
- 8.4 อบรมการทำและใช้สารสกัดชีวภาพ
- 8.5 ดำเนินการ
- 8.6 ประเมินผล

9. วิธีดำเนินการ

- 9.1 ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ หมู่บ้านละ 10 ราย รวม 750 ราย
- 9.2 อบรมเกษตรกรเรื่องการทำและใช้สารสกัดชีวภาพ 1 วัน เป็นเงิน 112,500 บาท
- 9.3 จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์สนับสนุนเกษตรกรในการทำสารจุลินทรีย์ เป็นเงิน 112,500 บาท

10. งบประมาณ

10.1 องค์การบริหารส่วนตำบล ,เทศบาลตำบล เป็นเงิน 225,000 บาท

11. ผลตอบแทนของโครงการ

- 11.1 เกษตรกรได้บริโภคผลผลิตการเกษตรที่ปลอดภัยจากสารเคมี
- 11.2 เกษตรกรสามารถลดต้นทุนในการผลิต
- 11.3 เป็นการรักษาสุขภาพความสมดุลทางธรรมชาติ

2. โครงการไถกลบตอซังและปลูกพืชบำรุงดิน

1.ชื่อโครงการไถกลบตอซังและปลูกพืชบำรุงดิน

2.หลักการและเหตุผล

เนื่องจากการผลิตของเกษตรกรในสภาวะปัจจุบันมีการใช้ปุ๋ยเคมีในปริมาณค่อนข้างสูง เพื่อเพิ่มผลผลิต ในขณะที่เดียวกันก็ทำให้ต้นทุนในการผลิตสูงขึ้น ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ สภาพแวดล้อมถูกทำลาย สิ่งมีชีวิตตามธรรมชาติได้รับผลกระทบจากการใช้ปุ๋ยเคมีของเกษตรกร โครงการไถกลบตอซังและปลูกพืชบำรุงดินเป็นโครงการหนึ่ง ซึ่งจะทำให้เกษตรกรลดต้นทุนการผลิตได้ และยังเป็นการคืนความอุดมสมบูรณ์ให้กับดินระยะยาวด้วย

3.วัตถุประสงค์

- 3.1 ทำให้เกษตรกรลดต้นทุนการผลิต
- 3.2 ทำให้การปลูกพืชของเกษตรกรปลอดภัยจากสารพิษ
- 3.3 เพื่อเป็นการรักษาสภาพแวดล้อม และเพิ่มธาตุอาหารให้แก่ดิน

4. เป้าหมาย

พื้นที่ 1,100 ไร่

5.พื้นที่ดำเนินการ

5 ตำบล 75 หมู่บ้านละ 5 คน คนละ 4 ไร่ รวม 1,500 ไร่

6.ระยะเวลาดำเนินการ

ต.ค. 2566 - 2570

7.ผู้รับผิดชอบโครงการ

องค์การบริหารส่วนตำบล, เทศบาลตำบล , สถานีพัฒนาที่ดินอุบลราชธานี ,สำนักงานเกษตรอำเภอภูพาน

8. แผนการดำเนินงาน

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ												ผู้รับผิดชอบ
	ตค.	พย.	ธค.	มค.	กพ.	มีค.	เมย.	พค.	มิย.	กค.	สค.	กย.	
- เสนอโครงการ	→												กลุ่มเกษตรกร
- อนุมัติโครงการ		→											
- ประชุมชี้แจง			→										
และคัดเลือกเกษตรกร													อบต.,เทศบาล
- ดำเนินการ				←									สนง.เกษตรอำเภอ
			→										
- ประเมินผล			←										
		→											

9. วิธีดำเนินการ

9.1 ประชุมชี้แจงเกษตรกรคัดเลือกพื้นที่ร่วมโครงการหมู่บ้านละ 5 ราย ไร่ละ 4 ไร่ รวม 1,500 ไร่

9.2 ดำเนินการไถกลบตอซังด้วยรถไถล้อยาง และหว่านพืชตระกูลถั่ว

9.3 ค่าเครื่องจักรกลและเมล็ดพืชตระกูลถั่ว ไร่ละ 925 บาท

10.งบประมาณ

พื้นที่ 1,500 ไร่ ไร่ละ 925 บาท เป็นเงิน 1,387,500 บาท

11. ผลตอบแทนของโครงการ

11.1 เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต

11.2 เป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

11.3 เป็นการปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ เหมาะสมแก่การเพาะปลูกพืช

3. โครงการแปรรูปสินค้าเกษตรข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าวกล้อง

1.ชื่อโครงการแปรรูปสินค้าเกษตร ข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าวกล้อง

2. เจ้าของโครงการ

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวกล้องเพื่อสุขภาพบ้านน้ำเกลี้ยง หมู่ 3 ตำบลข้าวปุ้น อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี

3. หลักการและเหตุผล

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวกล้องเพื่อสุขภาพบ้านน้ำเกลี้ยง หมู่ 3 ตำบลข้าวปุ้น อำเภอกุดข้าวปุ้น ได้รวมตัวกันจัดตั้งเป็นกลุ่มครั้งแรกเมื่อปี 2557 โดยเริ่มจากการได้รับคำแนะนำจาก

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ของสำนักงานเกษตรอำเภอภูซำปำ มีสมาชิกครั้งแรก 30 คน มีทุนเริ่มต้นจากการถือหุ้นของสมาชิกคนละ 1,000 บาท เป็นเงิน 30,000 บาท กิจกรรมของกลุ่มแปรรูปสินค้าเกษตร

4. วัตถุประสงค์

1. ส่งเสริมการเพิ่มรายได้ ลดรายจ่ายของสมาชิกและครอบครัว แก้ไขปัญหาความยากจน
2. เพื่อสนับสนุนการกระจายรายได้ในท้องถิ่น
3. เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตแก่สมาชิกผู้สนใจ
4. เพื่อสร้างเครือข่ายการแลกเปลี่ยนความรู้กับวิสาหกิจชุมชนอื่น

5. เป้าหมาย

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวกล้องเพื่อสุขภาพบ้านน้ำเกลี้ยง หมู่ 3 ตำบลข้าวปุ้น อำเภอภูซำปำ จำนวน 30 คน

6. พื้นที่ดำเนินการ

บ้านน้ำเกลี้ยง หมู่ 3 ตำบลข้าวปุ้น อำเภอภูซำปำ จังหวัดอุบลราชธานี

7. ระยะเวลาดำเนินการ

ตุลาคม 2566 - กันยายน 2567

8. วิธีดำเนินการ

1. ประชุมระดมความคิดเห็นของสมาชิก และที่ปรึกษาของวิสาหกิจชุมชน เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน
2. อบรมสมาชิกตามแผน และโครงการที่กำหนดไว้
3. จัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการปรับปรุงและพัฒนาผลิตภัณฑ์
4. จัดหาเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม ในรูปแบบเงินอุดหนุน
5. จัดตั้งศูนย์ถ่ายทอดความรู้ และเชื่อมโยงเครือข่ายกับวิสาหกิจชุมชนอื่น

9. งบประมาณ

1. วัสดุดิบ	20,000	บาท
2. วัสดุ/อุปกรณ์	20,000	บาท
3. สร้างโรงเรือน	150,000	บาท
รวม	190,000	บาท

10. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวกล้องบ้านน้ำเกลี้ยง หมู่ 3 ตำบลข้าวปุ้น มีรายได้เพิ่มขึ้น
2. ชุมชนมีผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพและตรงกับความต้องการของตลาด
3. วิสาหกิจชุมชนมีเงินทุนหมุนเวียนในการเนินธุรกิจ เพื่อใช้ดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง
4. วิสาหกิจชุมชนมีเงินทุนหมุนเวียน เพื่อใช้สำรองในการดำเนินธุรกิจ ลดปัญหาสภาพคล่องทางการเงินของวิสาหกิจชุมชน

2.ประชุมชี้แจงกรรมการ หมู่บ้าน(กำนัน,ผู้ใหญ่บ้าน, ผู้ช่วย,อบต.)			→									
3.คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วม โครงการ				→								
4.ประชุมอบรมเกษตรกรร่วม โครงการ					→							
5.จัดทำแผนการผลิต						→						
6.จัดหาวัสดุ/ปัจจัยการผลิต							→	→	→	→	→	→
7.ดำเนินการตามแผน								→	→	→	→	→
8.ติดตาม/กำกับดูแล											→	→
9.ประเมินผล											→	→
10.รายงานผล												→

8.1 รายละเอียดโครงการ

1.อบรมเกษตรกรและทัศนศึกษาดูงาน.

- ค่าอาหารเกษตรกร 275 คนๆละ 100 บาท /วัน จำนวน 2 วัน เป็นเงิน 55,000 บาท
- ค่าอาหารและเครื่องดื่ม 2 วันๆ ละ 275 คนๆละ 150 บาท เป็นเงิน 82,500 บาท
- ค่าเอกสารประกอบการฝึกอบรม 275 เล่มๆละ 50 บาท เป็นเงิน 13,750 บาท
- ค่าพาหนะไปศึกษาดูงาน 2 วันๆละ 12,000 บาท เป็นเงิน 24,000 บาท

2.วัสดุอุปกรณ์

- ค่าเครื่องมือ อุปกรณ์ผสมและบรรจุปุ๋ยอินทรีย์ 1 ชุด เป็นเงิน 100,000 บาท
- ค่าปุ๋ยคอก แกลบ และส่วนผสมอื่นๆ เป็นเงิน 184,000 บาท

8.2 การบริหารโครงการ

1. กรรมการบริหารกลุ่ม รับผิดชอบในการบริหารงบประมาณโดยการจัดตั้งกลุ่มเป็นกองทุนหมุนเวียน ให้สมาชิกยืมปุ๋ยโดยคิดเป็นมูลค่าเงินสดและส่งคืนกองทุนฯ หลังเก็บเกี่ยวผลผลิต
2. ศูนย์บริการฯโดยคณะทำงานศูนย์บริการฯ บริการการให้คำแนะนำการตั้งกลุ่ม การบริหารกองทุน การฝึกอบรม และการติดตามการใช้เงินกองทุน โดยให้คืนเป็นกองทุนของศูนย์บริการฯและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลชาวปุ่น อำเภอกุดข้าวปุ้น
3. ศูนย์บริการฯโดยคณะทำงานศูนย์บริการฯดำเนินการขยายผลแก่เกษตรกรรายอื่น ๆ ต่อไป

9. งบประมาณ

งบประมาณ 459,250 บาท

แหล่งที่มา องค์การบริหารส่วนตำบล สำนักงานเทศบาล

10. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.เกษตรกรผลิตปุ๋ยชีวภาพขึ้นใช้เองได้
- 2.เกษตรกรมีกำไรมากขึ้น
- 3.กระจายรายได้ในชุมชน
- 4.สารเคมีตกค้างไม่มี สภาพแวดล้อมไม่เป็นพิษ
- 5.เกษตรกรและผู้บริโภคปลอดภัยจากสารเคมี

5. โครงการอบรมการตรวจวิเคราะห์ดินและใช้ปุ๋ยสั่งตัดเพื่อลดต้นทุนการผลิต

1. ชื่อ โครงการอบรมการตรวจวิเคราะห์ดินและใช้ปุ๋ยสั่งตัดเพื่อลดต้นทุนการผลิต

2. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากการผลิตของเกษตรกรในสภาวะปัจจุบันมีการใช้ปุ๋ยเคมีในปริมาณค่อนข้างสูง เพื่อเพิ่มผลผลิต ในขณะเดียวกันก็ทำให้ต้นทุนในการผลิตสูงขึ้น โครงการอบรมให้ความรู้การตรวจวิเคราะห์ดินและใช้ปุ๋ยสั่งตัดเพื่อลดต้นทุนการผลิต เป็นโครงการซึ่งจะทำให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต จากการใช้ปุ๋ยเคมีในจำนวนปริมาณที่เหมาะสมกับสภาพชุดดินของเกษตรกร ที่ได้ทำการตรวจวิเคราะห์ดิน

3. วัตถุประสงค์

3.1 เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการใช้ปุ๋ยเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสมกับสภาพ

ชุดดิน

3.2 เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิต

3.3 เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ของเกษตรกร

4. เป้าหมาย

จำนวน 5 ตำบล 75 หมู่บ้าน ๆ ละ 10 ราย รวม 750 ราย

5. พื้นที่ดำเนินการ

5 ตำบล อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี

6. ระยะเวลาดำเนินการ

ต.ค. 2566 – ก.ย. 2570

7. ผู้รับผิดชอบโครงการ

องค์การบริหารส่วนตำบล, เทศบาลตำบล, สำนักงานเกษตรอำเภอภูซำ

8. วิธีดำเนินการ

- 8.1 เสนอโครงการให้องค์การบริหารส่วนตำบล
- 8.2 อนุมัติโครงการ
- 8.3 ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกร
- 8.4 อบรมให้ความรู้การตรวจวิเคราะห์ดินและใช้ปุ๋ยสั่งตัดเพื่อลดต้นทุนการผลิต
- 8.5 ดำเนินการ
- 8.6 ประเมินผล

9. งบประมาณ

- 9.1 ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการหมู่บ้านละ 10 ราย รวม 750 ราย
 - 9.2 อบรมเกษตรกรเรื่องการตรวจวิเคราะห์ดินและใช้ปุ๋ยสั่งตัดเพื่อลดต้นทุนการผลิต 1 วัน เป็นเงิน 112,500 บาท
 - 9.3 จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์สนับสนุนเกษตรกรในการตรวจวิเคราะห์ดินและใช้ปุ๋ยสั่งตัดเพื่อลดต้นทุนการผลิต เป็นเงิน 110,000 บาท
- รวม เป็นเงิน 222,500 บาท

10. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 10.1 เกษตรกรมีทักษะความรู้ความเข้าใจในการตรวจวิเคราะห์ดินและใช้ปุ๋ยสั่งตัดเพื่อลดต้นทุนการผลิต
- 10.2 เกษตรกรสามารถลดต้นทุนในการผลิต
- 10.3 อัตราการเพิ่มผลผลิตของเกษตรกรมากขึ้นตามสภาพดินที่ใช้ปุ๋ยเคมีอย่างถูกต้อง อย่างน้อยร้อยละ 70

บรรณานุกรม

- กรมการปกครอง.๒๕๖๔. สำนักทะเบียนอำเภอतालสุ่ม จังหวัดอุบลราชธานี.จำนวนประชากรในอำเภออุด
ข้าวปุ้น. กระทรวงมหาดไทย.
- กรมการพัฒนาชุมชน.๒๕๖๔. สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภออุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี.ข้อมูล จปฐ. ปี
๒๕๖๕.กระทรวงมหาดไทย.
- กระทรวงคมนาคม. **ชั้นข้อมูลเส้นทางถนน** (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์)
- กรมพัฒนาที่ดิน. **ชั้นข้อมูลชุดดิน** (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์)
- กรมพัฒนาที่ดิน. **การใช้ประโยชน์ที่ดิน** (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์)
- กรมพัฒนาที่ดิน. **ระดับความเหมาะสมของพื้นที่** (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์)
- กรมชลประทาน. **ข้อมูลโครงการอ่างเก็บน้ำ**. แหล่งที่มา :
- http://ridceo.rid.go.th/khonkaen/datamid/pm_lompai.html
- กรมส่งเสริมการเกษตร. ๒๕๖๔. **ระบบสารสนเทศการผลิตทางการเกษตร**
- แหล่งที่มา : <https://production.doae.go.th/>
- กรมส่งเสริมการเกษตร. ๒๕๖๖. รายงานผลการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรผ่านระบบ ทบก.
- และแอปพลิเคชัน DOAE Farmbook ปี ๒๕๖๖. แหล่งที่มา :
- http://farmer.doae.go.th/ecoplant/eco_report/report_fmddfbd_ap/๓๔/๒๐/
- สำนักงานคลังจังหวัดอุบลราชธานี. ๒๕๖๖. **ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด แบบ Bottom Up**
- สำนักงานเกษตรอำเภออุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี. แผนการจัดการพื้นที่การผลิตสินค้าเกษตร
 (ข้าว, มันสำปะหลัง, ยางพารา) ภายใต้โครงการบริหารจัดการเขตเกษตรเศรษฐกิจสำหรับสินค้า
 เกษตรที่สำคัญ (Zoning). ปี ๒๕๖๔